

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/124) Giriş : Tarih : 18/02/2015 Stenograf : Kayıt: Kadına Şiddet Sayfa: 1

18 Şubat 2015 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.43

BAŞKAN: Alev DEDEGİL (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Vural KAVUNCU (Kütahya)

SÖZCÜ: Sevde BAYAZIT KAÇAR (Kahramanmaraş)

KÂTİP: Mehmet Kerim YILDIZ (Ağrı)

-----0-----

BAŞKAN – Kadına Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu toplantımızda toplantı yeter sayımız vardır, toplantımızı açıyorum.

Bütün katılımcılara, çok değerli uzmanlara, basınıımızın çok değerli mensuplarına; katılımları için, ilgileri için teşekkür ediyorum.

Bugünkü gündemi çok değerli Komisyon üyelerimizle paylaşmak isterim. Bugün kadına yönelik şiddet olaylarının tarafı kadın mahkûmların sorunları ve bu sorunların çözüm önerileri üzerine Ankara Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ile Ankara 1 No.lu Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda Kurum Müdürümüz Kadir Avara Komisyona bilgi sunacaktır. Yine, İnfaz Kurumundan Psikolog Sayın Nesil Sağın Küçük bizimle. Yine, Ankara Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan sosyal çalışmacılardan Özlem Tanışman ve Mevhibe Nurşah Aydoğan bizimle. Yine, Kurumdan Psikolog Ayşen Acar bizimle olacak. Bu sorun üzerinde ve bu sorunun sonuçta bir mağduru olarak... Ki kadına karşı şiddet sadece tek bir mağdurun ürettiği bir suç şekli değil, maalesef çoklu mağduriyete sebep olan bir suç tipi. O anlamda, biz kadın mahkûmların bu süreçte yaşadıklarını, bu sürecin o anlamdaki boyutunu çok değerli uzmanlarımızla görüşeceğiz.

Değerli uzmanlarımız aralarında konuştular mı, ilk sunumu kim yapacak, bir sıralama yaptınız mı?

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU MÜDÜRÜ KADİR AVARA - Efendim, ben yapacağım.

BAŞKAN – Peki, o zaman Ceza İnfaz Kurumundan Kurum Müdürümüz Sayın Kadir Avara'ya ben sözü bırakıyorum.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU MÜDÜRÜ KADİR AVARA – Sayın Başkanım ve değerli milletvekillerim; sizleri saygıyla selamlıyor, bu nazik davetinizden ötürü şahsım ve ekibim adına teşekkür ediyorum.

Sözlerime başlamadan önce, müessir bir olayda Mersin ilinde hayatını kaybeden Özgecan Aslan kardeşimize Allah'tan rahmet; anne ve babasına, ülkemiz insanlarına başsağlığı diliyorum.

Hâlen yöneticiliğini yaptığım Ankara Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bugün itibarıyla 396 hükümlü, tutuklu ile annelerin yanında 0-6 yaş grubu 44 çocuk bulunmaktadır.

Ceza İnfaz Kurumlarının temel amacı, hükümlü, tutukluyu topluma yeniden kazandırmak ve suçun tekrarını önlemek olup, bu bağlamda kadın hükümlü, tutuklulara yönelik eğitim-öğretim, iş ve meslek kursları, sosyal, kültürel faaliyetler yoğun bir şekilde gerçekleştirilmektedir. Ceza İnfaz Kurumumuza gelen tüm hükümlü, tutuklular idare ve gözlem kurulu tarafından bir sınıflandırılmaya tabi tutulmakta olup, okuryazar olmayanlar okuma yazma kursuna alınmakta, ortaöğretim mezunları ve ortaöğretimin herhangi bir kademesinden tasdikname alanlar açık öğretim ortaokulu ve açık öğretim lisesine kaydettirilmektedir.

Ayrıca, Kurumumuzda yükseköğretime yönelik çalışmalar yürütülmekte olup ÖSYM tarafından yapılmakta olan tüm sınavlar Kurumumuzda düzenlenmektedir.

Bugünkü tarih itibarıyla açık öğretim ortaokulunda 33, açık öğretim lisesinde 39 ve açık öğretim fakültesinde 20 öğrenci öğrenim görmektedir. Annelerin yanında kalan çocuklardan 3-6 yaş grubunda olan 7 çocuk Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren anaokuluna, diğerleri ise Kurumumuz bünyesindeki kreşe devam etmektedirler.

Kurumda bulunan kadın hükümlü, tutuklulara Sincan Halk Eğitim Merkezi ile iş birliği kapsamında tekstil, kuaförlük, nakış, muhasebe, hasta ve yaşlı refakatçiliği, hijyen, bilgisayar işletmenliği kursları düzenlenmekte, kurslarda başarılı olanlara sertifikalar verilmektedir. 1/1/2014 tarihi ile 31/12/2014 tarihleri arasında açılan bu kurslarda başarılı olan 509 kadın hükümlü, tutukluya sertifika verilmiştir. Verilen bu sertifikaların sosyal hayatta geçerliliği bulunmaktadır.

Yine, Ceza İnfaz Kurumumuzda hükümlü, tutuklulara Kurumda kaldıkları süre içerisinde kimseye muhtaç olmamaları, kendi ihtiyaçlarını karşılamaları ve bir meslek edinmeleri için Ceza İnfaz Kurumu İşyurtları Müdürlüğü bünyesinde mantı, sarma ve tekstil atölyesi açılmış olup 80 kadın hükümlü, tutuklu sigortalı olarak bu iş kollarında çalıştırılmaktadır. İşyurtları bünyesinde çalışan kadın hükümlü, tutuklulara usta, kalfa, çırak şeklinde gruplandırılarak ücretler ödenmektedir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/124) Giriş : Tarih : 18/02/2015 Stenograf : Kayıt: Kadına Şiddet Sayfa: 2

Ceza İnfaz Kurumunda bulunan 396 kadın hükümlü, tutuklunun dosyası incelendiğinde şiddet görenlerin 15 tanesi cinayet suçu işlemiştir. Gerek bu 15 kadınla gerekse daha öne Ceza İnfaz Kurumunda girip çıkıp tahliye olan kadınlarla görüşme neticesinde kadına yönelik şiddet olaylarının tarafı olan kadın hükümlü, tutuklularda yapılan görüşmeler neticesinde şu sonuçlar tespit edilmiştir: Kadınların kendilerine güvenlerinin düşük olduğu, oldukça örselenmiş oldukları, korku ve gelecek kaygılarının yüksek olduğu, insani ilişkilerin düzenli olmadığı, sorun çözme becerilerinin ve “hayır” deme gibi becerilerinin gelişmemiş olduğu gözlemlenmiştir.

Kadın hükümlü, tutuklular Ceza İnfaz Kurumuna geldiklerinde baskı unsuru olan ve yaşamlarını oldukça zorlaştıran faktörlerin ortadan kalkmasıyla birlikte geçici bir rahatlama yaşamalarına rağmen, uzun yıllar deneyimledikleri yukarıda sayılan yaşam örüntülerini sürdürme davranışı göstermektedirler. Bu ise, kapalı alanda daha da zorlanmalarına neden olmaktadır. Değişen durum ve yaşanan olayların etkisiyle aile bağları iyice gerginleşmekte, hatta kopmakta, birdenbire kimsesiz kalmaktadırlar. Eşleri ya da mağdur tarafın ailesiyle hasımlık ilişkisi gelişerek farklı korkular yaşamaya başlamakta ve çoğu kez çocuklarını görememek gibi bir yaşantıya maruz kalmaktadırlar. Aileleriyle ilişkileri koptuğu için ekonomik desteklerini de kaybetmektedirler. Suçun mahiyeti ile alınan cezaların uzun olmasından da bu kişiler dışarıya yönelik umutlarını tüketerek psikolojik ve psikiyatrik sorunlar yaşamakta, intihar ve kendisine zarar verme gibi davranışlar sergileyerek ceza infaz kurumu çalışanlarına zor anlar yaşatabilmektedirler.

Bu kişilerin ceza infaz kurumunda bulunduğu süre içerisinde yaşamış oldukları sıkıntıları ortadan kaldırma veya minimum seviyeye indirmek adına tıbbi tedavilere öncelik verildiği gibi, kurumlarda çalışan psikolog, sosyal hizmet uzmanları bu kişilere yönelik bireysel ve grup çalışmaları yaparak psikolojik sorunlarını gidermeye çalışmaktadırlar.

Şiddetin en önemli sebeplerinden biri olan alkol ve madde kullanımına yönelik olarak kurumlarda yapılan ve kısa adı SAMBA olan Alkol ve Madde Bağımlılığını Önleme Programı'yla, iletişim, öfke kontrolü, problem çözme becerileri, stres yönetimi ve kendine güven gibi grup çalışmaları düzenlenmekte, faaliyet sonrası yaşamlarını kolaylaştırma adına iş ve meslek edinme kurslarına katılmalarına öncelik verilerek yine ceza infaz kurumunda bulunduğu zaman zarfında başkalarına muhtaç olmadan hayatlarını devam ettirmelerini sağlamak için kurum müdürlüğü bünyesinde faaliyet gösteren iş yurtlarında ücretli olarak çalışmalarına önem verilmektedir.

Tahliye sonrası önlemler, tahliye sonrasında yaşanacak sorunları önlemek için denetimli serbestlik müdürlükleri ile ceza infaz kurumu müdürlüklerince irtibatlı ücretsiz hukuki destek alacak birimlerin oluşturulması, aile ve sosyal politikalar müdürlükleri bünyesinde kurulacak birimlerce bu kişilerin tahliye sonrasındaki takiplerinin yapılması, gerekli görülmesi durumunda estetik ameliyatların yapılması, kimliklerin değiştirilmesi, İŞ-KUR tarafından bu kişilere iş bulunması konusuna öncelik verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Son bölümde bahsettiğiniz tanık koruma programından yararlanma mı? “Kimliklerin değiştirilmesi, estetik ameliyat...” filan dediniz. Tanık Koruma Kanunu'ndan yararlanmak üzere mi yönlendirme yapıyorsunuz? Onu diyorum.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU MÜDÜRÜ KADİR AVARA – Tabii efendim.

BAŞKAN – Peki.

Bu konuda şöyle yapabiliriz usul olarak: Bütün uzmanları dinleyip ondan sonra yorumlarımızı ve sorularımızı yöneltebiliriz. Ne dersiniz? Öyle mi yapalım?

İSMET UÇMA (İstanbul) – İyi olur.

BAŞKAN – Hepsini topluca alalım çünkü bugün tek kurum üzerinde görüşeceğimiz için.

O zaman, yine kurumdan Psikolog Nesil Sağın Küçük...

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU MÜDÜRÜ KADİR AVARA – Sayın Başkanım, sunum olarak tek bir sunum hazırladık, daha çok soru-cevap şeklinde hazırlanmamız oldu.

BAŞKAN – Mesela 2 psikoloğumuz var değil mi? Onlar, önce kendi yaşadıklarından, işlemlerden filan bahsetmek isterler mi yoksa direkt soru-cevaba mı geçelim?

Değerli milletvekillerimize sorayım. Nasıl yapalım?

En azından, görevlerinize ilgili, ne yaptığımızla ilgili önce Komisyonu bilgilendirin siz.

Sayın Nesil Sağın Küçük, buyurun.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ PSİKOLOG NESİL SAĞIN KÜÇÜK - Sayın Başkanım, yedi yıldır kadın kapalı cezaevinde görev yapmaktayım, daha önce başka bir cezaevindeydim.

Öncelikle, kadınlar, genç kızlarımız ve annenin yanında kalan çocuklarla yaptığımız çalışmalar: İlk, kuruma geldikleri andan itibaren kurulumuz tarafından, İdari Gözlem Kurulu tarafından ilk tanınmasını alıyoruz. Daha sonra, biz, diğer uzmanlarla birlikte, sosyal çalışmacılarla birlikte ilk tanınmalarını alıyoruz. Burada, ilk tanınmaları -ilk geldikleri

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/124) Giriş : Tarih : 18/02/2015 Stenograf : Kayıt: Kadına Şiddet Sayfa: 3

dönemde işledikleri fiile, suça göre çok döneminde oluyorlar zaten- olabildiğince, burada ilk müdahaleyi bizler yapmayı istiyoruz. Kişinin durumuna göre de yönlendirme yapıyoruz. Ama yeni bir programımız çıkıyor, BİSİS, Bireysel İyileştirme Programı. Bu program kapsamında, gelen kişinin yapmış olduğu... Yani bireysel bir iyileştirme programı uygulayacağız. Bu program sonucunda kişinin ne gibi psikiyatrik hastalıkları olduğunu görüp ona yönelik yönlendirme yapacağız ve ona yönelik de bireysel çalışmalar, grup çalışmaları yapacağız. Bu yeni bir sistem, çok da güzel, faydalı olacağını zaten düşünmekteyiz bu sistemin. Biz, şu anda kişinin durumuna göre, işlediği fiile göre... Ailesine ulaşılması gerekiyorsa ailesine birinci elden ulaşıyoruz. Kişinin durumuna göre öfke kontrolü, uyuşturucu madde kullanımı varsa AMATEM'e yönlendirip arkasından alkol, madde programına alıyoruz.

Özellikle anne çok önemli bir varlık ailede. Annenin cezaevine girmesiyle birlikte aile dağılıyor. Dağılan aileleri toplamak adına Çocuk Esirgeme Kurumuna yerleştirilen çocuklarla irtibata girerek, aylık görüşlerine ya da haftalık kapalı görüşlerine çocukların gelmesini sağlamak adına yazışmalar yapıyoruz. Çocuklarla haftalık on dakikalık görüşmeleri almasını sağlıyoruz.

Genelde yaptığımız, psikolojik destek durumları bunlar. Bunun haricinde, kendi yaşam örneklerimden de vermek istersem, yakın zamanda yine çok gündemde olan bir kadından örneklendirmek isterim. Çocuğunu Gazi Üniversitesi Hastanesinde öldüren bir bayan bizde şu anda. Bu, haberlerden gördüğümüz bir anne olarak bende çok farklı ama bir psikolog olarak dinlediğimde öykü çok farklı. Öykü, gündemimiz konusu olan şiddet görmüş ve bu şiddet sonucunda çocuğuna yönelik bir şiddet uygulamış. Yani öyküsünü dinlediğimde, yaptığım görüşmelerde de geçmişinde hep şiddet var eşinden. Bu şiddet sadece fiziksel şiddet değil, ekonomik şiddet var, eşinden para görmüyor; eşinden destek görmüyor, duygusal şiddet var; eşinden istemediği türlü cinsel şiddet var yani bir türlü şiddet sonucunda çocuğuna yönelmiş olduğu şiddet vardı. Şu anda, kendisi "Ben evlat acısı çekiyorum." diyor bir anne olarak.

Çok farklı boyutta şeylerle uğraşıyoruz. Hiç istemediğimiz şey, kadınların bu durumda olması. Yani yapabileceğimiz her türlü iyileştirme programları tekrar suça yönelmemeleri için.

Benim belirteceğim şimdilik bunlar, arz edeyim, arkadaşlarıma yönlendireyim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Özlem Hanım'a söz verelim.

Yine, aynı kurumdan Sosyal Hizmet Uzmanı Özlem Tanışman, buyurunuz.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI
ÖZLEM TANIŞMAN – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ankara Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda beş yıldır sosyal hizmet uzmanı olarak çalışmaktayım.

Arkadaşımın söylediklerine ek olarak, yine bizim yürüttüğümüz cezaevindeki çalışmalar içerisinde sosyal, kültürel faaliyetler var. Burada bulunan mahkûm kadınlara sosyal, kültürel faaliyetler düzenleyerek eksik oldukları alanlarda bilinç kazandırmak, farkındalık düzeylerini artırmak amaçlanıyor. Özellikle üniversitelerle birçok çalışma yapıyoruz ve üniversitelerden gelecek konferanslar düzenliyorlar. Özellikle hukuki alanlarda çok eksik bilgiler var. Ankara Üniversitesi Ev İçi Adalet Birimi zaman zaman cezaevine gelecek buradaki ihtiyacı olan, talebi olan mahkûmlara hukuki süreçler hakkında, hakları hakkında bilgilendirmeler yapıyorlar.

Yine, birçok araştırma cezaevimizde yürütülmekte çünkü özel bir grup kadınlar ve aynı zamanda onların da yanlarında çocuklar var. Yine, Ankara Üniversitesi Çocuk Gelişimi Bölümü'yle yaptığımız protokol kapsamında da burada bulunan çocuklara yönelik çalışmalar yapılıyor. Anneleriyle daha kaliteli, etkili nasıl vakit geçirebilirler, bunun üzerine çalışmalar yapılıyor. En son bir projemiz Etkileşimli Kitap Okuma Projesi'ydi.

Yine, çocukların anneleriyle daha kaliteli zaman geçirmeleri, kitap okuma bilincini yaşatmaları adına bir çalışma yapıldı. 45'e yakın çocuğumuz var ve bunlardan 7'si yine kampüsümüzün içerisinde bulunan Adalet Anaokuluna devam etmekte. Bunda annelerinin rızaları ve uygun yaş grubunda olmaları yeterli oluyor. Onların da takibini yine biz yapıyoruz, öğretmenleriyle diyalog hâlindeyiz, görüşüyoruz. Birtakım eksikleri varsa onları karşılamaya çalışıyoruz.

Onun haricinde benim söylemek istediğim, çalışıyorlar, meslek edinme adına birkaç faaliyet iş grubumuz var, meslek grubumuz var. Çalışmak onlara çok iyi geliyor, hem bir miktar ücret, para alıyorlar ki, bu da cezaevinde birtakım ihtiyaçları oluyor, özel ihtiyaçları oluyor, bunları karşılamak adına hem de oradaki zamanı daha kolay ve rahat geçirebilmek adına çalışmaları da çok önemli, onları da teşvik ediyoruz.

Zaman zaman da önemli günlerde ve haftalarda anılmak istiyorlar, ziyaret edilmek istiyorlar. O dönemlerde birtakım eğlence, faaliyet gibi etkinliklerimiz oluyor, bunlar da onlara moral açısından çok iyi geliyor.

Şimdilik söyleyeceklerim bunlar. Aslında, biz, birkaç vaka üzerine çalıştık, sorularınız doğrultusunda da bu vakalara değineceğiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/124) Giriş : Tarih : 18/02/2015 Stenograf : Kayıt: Kadına Şiddet Sayfa: 4

Tabii, o vakaları da özellikle dinlemek istiyoruz.

Mevhibe Hanım bir sunum yapacak mı?

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI MEVHİBE NURŞAH AYDOĞAN – Evet efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI MEVHİBE NURŞAH AYDOĞAN – Teşekkür ederim.

Benim de arkadaşlarımızın söylediklerine ekleyeceğim şeyler şunlar: Psikolog ve sosyal hizmet uzmanları olarak, cezaevinde psikososyal servis çalışmalarını yürütüyoruz ve burada mahkûmlar ve personelle ilgili çalışmalarımız var.

İlk üç gün içerisinde -Nesil Hanım'ın da söylediği gibi- tüm mahkûmlarla görüşüp, onları durumlarına göre yerleştirmekten, psikolojik durumlarını değerlendirip, psikolojik durumlarına göre sağaltım yapıp ilgili yerlere yönlendirmek ve bireysel görüşmeleri ya da kişisel görüşmeleri yürütmekten başlayan bir sürecimiz var ve cezaevindeki bütün yaşantısını takip ediyoruz kurum müdürlerimizle birlikte.

İdari görevlerimiz de var, mahkûmların disiplin suçlarını da değerlendiriyoruz, kurum içerisinde yaptıkları disiplin cezalarını çekebilir durumdadır mı ya da “Bu durum onu nasıl etkiler?”i değerlendirebiliyoruz ya da hangi odada, hangi mahkûmlarla kalmaları gerektiğini de değerlendiriyoruz.

Yine, personelimizle ilgili çalışmalarımız var, çünkü çok yıpranan bir kitleden bahsediyoruz. Gündemimizde bir kadına yönelik şiddet var ve tüm Türkiye ayağa kalktı, çünkü çok hassas hikâyeler, hepimizi çok etkileyen hikâyeler ama bizim her gün gündemimizde olan, aslında çokça duyduğumuz, çokça da bizi zorlayan hikâyelerle uğraşmak zorunda kalıyoruz. Bu, tabii, çalışan üzerinde çok önemli etki yaratıyor, çünkü hepimiz insanız, olaylara karşı duygusal tepkilerimiz var ve biz profesyonel davranmaya çalışırken, yaşadığımız bu ikilem bizde de sorunlar yaşanmasına sebep oluyor ve bu da bizim uyum anlamında onlarla çalışmamızı gerekli kılıyor.

Tahliye sürecine yönelik çalışmalarımız var. Tüm cezaevleri için düşündüğümüzde,

kadınlar ya da erkekler cezaevinden tahliye olacakları zaman, onları hayata hazırlamak için onlarla görüşmeler yapıyoruz; gidecek yeri var mı, psikolojik olarak gidişe hazır mı, ne konuda destek istiyor, bununla ilgili çalışmalarımız var. Bireysel görüşmelere ek olarak da grup çalışmalarımız var, öfke kontrol, alkol, yardım eğitimleri, BİSİS gibi. 0-18 yaş aile eğitim programlarını yürütüyoruz cezaevindeki tüm ailelere, çünkü çocuklarına nasıl yaklaşmaları gerektiğini bilmiyorlar.

Evet, benim söyleyeceklerim bunlar.

Söz verdiğiniz için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Rica ediyorum.

Evet, Sayın Ayşen Acar, buyurun.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ PSİKOLOG AYŞEN ACAR – Ben olayın biraz daha farklı boyutunu... Ankara 1 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda çalışıyorum, 18-21 yaş genç erkek ve 21 yaş üstü yetişkin erkeklerle çalışıyorum. 2 sosyal çalışmacı ve 1 psikolog olarak yoğun mahkûm sayısının olduğu bir cezaevinde çalışıyorum.

Bu bağlamda, kurumumuzda benzer olarak, yine ilk gelenlerle yeni görüşmeler, tanıma formları dolduruluyor.

Yine, benzer şekilde gözlem sınıflandırma formlarımız var, yani kişiyi daha çok tanımaya çalışıyoruz bu kapsamda.

Kurumumuzun genel yapısına bakıldığında, çok farklı adli gruplardan, adli suç gruplarından gelen hükümlü ve tutuklular var.

Kadına şiddet konusunda gelen hükümlü ve tutukluların sayısı her ne kadar az görünse de farklı suçlardan gelip, yine öykülerine bakıldığında, eş, anne, kız çocuğu gibi şiddete maruz bıraktıkları kişiler var, sadece mahkemedeki dosyasıyla bağlı kalınmıyor.

Genel olarak kurumumuzdaki çalışmalarımız benzer şekilde bireysel görüşmeler ve grup çalışmalarıyla devam ediyor.

En çok üzerinde durduğumuz konulardan birisi de öfke kontrolü. Öfke kontrolünde gerçekten ciddi anlamda sıkıntılar yaşayabiliyorlar ve bu öfke kontrolünde sıkıntı yaşayan kişilerde madde bağımlılığı sorunları da çok fazla.

Kadına şiddet suçundan gelenlerdeki önceliğimiz, yeni geldiklerinde intihar ve kendine zarar verme riskleri, çünkü “yakın akrabaya” diye geçen bu suçlarda, gerçekten büyük bir şok ve travma içerisinde geliyorlar cezaevlerine. Önceliğimiz bu açıdan değerlendirme ve olabildiğince hızlı bir yönlendirme yapmak.

Şimdilik benim söyleyeceklerim bu kadar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Şimdi, bugünkü konularımız küçük bir sunum yaptılar.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/124) Giriş : Tarih : 18/02/2015 Stenograf : Kayıt: Kadına Şiddet Sayfa: 5

Usulen şöyle yapabiliriz: Sayın vekillerimize söz vereceğiz, onlar katkı sağlayacaklar ve soruları soracaklar, bu soruların hangisini kim cevaplayacaksa not alırsanız, ben şu soruyu cevaplayacağım, ben şu soruyu cevaplayacağım şeklinde, ona göre söz veririz, sorular da cevaplanmış olur.

Benim de özellikle psikologlarımıza sormak istediğim bazı şeyler var. Bütün bu çalışmayı yaparken mahkûmlarla, fiilden önceki hayatına mı daha çok odaklanıyorsunuz, yoksa fiilden sonra soruşturma, kovuşturma bitiyor, mahkûmiyet kesinleşiyor, ondan sonraki hayatını nasıl yaşaması gerektiğine mi yardımcı oluyorsunuz? Yani ondan önceki hikâyeye nasıl odaklanıyorsunuz, nasıl anlıyorsunuz, nasıl geliştiğini, nasıl bir ruh hâli, nasıl bir eğitim, nasıl bir yapıyla, ona nüfuz edebiliyor musunuz?

Tabii, bu mahkûmların hepsi adam öldürmekten ya da ağır yaralamaktan gelmiyordur, farklı suçlardan geliyordu. Aynı suçtan defalarca gelen, yani mükerrir suçlu, hani itiyadi dediğimiz -her iki cinsiyet için de, yani kadınlarla ilgili de, erkeklerle ilgili de- suçlu tipi var mı? Varsa hangi suç tipinde daha çok yaşıyor?

Bir de şunu çok merak ediyorum: Şimdi, sizler, tabii, sürekli bu hayat hikâyeleriyle, bu yönlendirmelerle, bu insanlarla bire bir yaşıyorsunuz, çok ciddi dramları dinliyorsunuz, eminim bir travma alıyorsunuz. Size uygulanan bir terapi var mı? Yani mesleğin getirdiği yıpranmaya, aşınmaya, moral bozukluğuna, bu tükenmişlik hissi olarak da ifade edeceğimiz ruh hâlinize karşı sizlere uygulanan bir destek, bir yardım, bir program var mı? Bunlara katılıyor musunuz? Mecburi mi? Varsa ne kadar sıklıkta oluyor?

Çünkü eğer bunlara katılmıyorsanız, eğer böyle bir şey yoksa, bir zaman sonra sizin de bu insanlara yardım etmeniz güçleşecektir diye düşünüyorum.

Bir de tabii, Ayşen Hanım'ın yaptığı görev çok enteresan. Yani bilmiyorum yaşıncı kaç, ama çok genç de görünüyorsunuz. Çok genç bir psikolog bayan olarak, "18-21 yaş arası erkeklerle" dediniz, bir de bir grup daha söylediniz.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ PSİKOLOG AYŞEN ACAR – 21 yaş üstü yetişkin erkekler.

BAŞKAN – İki grup mu, iki ayrı grup olarak mı çalışıyorsunuz bunlarla? "18-21" dediniz, bir de "21 üstü" dediniz. O gruplarla, o erkeklerle bir kadın psikolog olarak nasıl bir iletişim kuruyorsunuz, nasıl anlaşıyorsunuz, nasıl anlayabiliyorsunuz, onlar sizi nasıl anlıyor, sizinle nasıl bir iletişim geliştiriyorlar?

Ben, şu anda şimdilik bunları sormak istiyorum.

Bir de, tabii, vakalar üzerinden, "3-4 vaka var, onu paylaşmak istiyoruz." demişti çok değerli konuşmacımız, o vakaları da alalım.

Benim şu ana kadar aklıma gelenler bunlar.

Sayın Murat Göktürk, buyurun.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sözlerime başlarken, ben de Mersin'de katledilen, canice, hunharca öldürülen Özgecan Aslan kardeşimize Allah'tan rahmet diliyorum. Gerçekten, maalesef devam eden bu hadiseler bu tür çalışmaların ne kadar önemli olduğunu, bunun, toplum gündeminde, bu mesele çözülmeye veya en aza indirilmeye kadar ne kadar ısrarla takibe devam edilmesi gerekliliğini ortaya koyuyor.

Şimdi, benim, tabii, tespitlerim ve sorularım olacak. Şimdi, sunumlar yapılırken, cezaevinde annesiyle birlikte kalan çocuklar var. Aslında, tabii, şiddet öğreniliyor yani hiç kimse annesinden doğduğunda şiddetle doğmuyor ama yaşadığı hayat ona şiddeti öğretiyor. Eğer şiddet içeren bir ailede yetişiyorsa ya da ortamda yetişiyorsa ileride bu çocuk da o hadiseleri yaşarken -bunu nasıl eleştiriyorsa eleştirsin- bir müddet sonra kendisi de meselesini izah edemediği, kendini ifade edemediği için istediklerini alabilmek için şiddete başvuruyor ya da şiddet kendini bir ifade etme şekli olarak ortaya çıkıyor. Dolayısıyla, annelerin yanında kalan çocukların cezaevinde -şartlar ne kadar iyi olursa olsun- kalması hususunda uzmanların görüşü nedir yani nasıl bir yöntem izlenebilir? Çünkü, tabii annesinden ayırmak apayrı bir sorun ama bu şartlar altında cezaevinde çocuk büyümek de bambaşka bir sorun. Yani, bu hususta öngörebileceğiniz infaz kurallarında değişiklik ya da tespitleriniz var mı? Bu hususu merak ediyorum.

Tabii, cezaevinde, cezaevine girdikten sonra ıslah, uslandırıcı çalışma, rehabilitasyon ya da topluma kazandırma, tabii bunlar önemli şeyler ama biz genelde hukuk sisteminde tersinden çözüm arıyoruz. Yani, aslında hukukun da böyle bir zorluğu var, daha önce de birkaç kere söyledim. Hukuk koruyucu hekimlik gibi bir şey değildir yani şu şu şu şu şeyleri yapmazsanız işte grip olursunuz, yaparsanız grip olmazsınız, işte şunlara dikkat ederseniz, sıkı giyinirseniz, terlerseniz falan gibi şeyler olabilir tipta ama hukukta maalesef şu şu şu şu kurallar şeklinde bir sıralama yapılarak bir koruyucu önlem alma şansımız yok. Bir sonuçtan yani ortaya çıkan sonuçtan çözümleri üretmeye çalışıyoruz. Bunu şunun için söyledim: Şimdi, hem erkek hem de kadın cezaevleri bakımından ve hükümlüler ya da tutuklular bakımından şiddete sebep olan istatistik çalışmanız var mıdır, nedir? Yani, neler şiddete sebep? Mesela, konuşurken söylediniz "Alkol ve madde bağımlılığı önemli sebeplerden." dediniz. Bunun şeyi nedir yani gerçekten vakialardaki etkisi nedir? Bizim insanımız, kendisinin, psikolojik

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/124) Giriş : Tarih : 18/02/2015 Stenograf : Kayıt: Kadına Şiddet Sayfa: 6

olarak rahatsız olsa bile hep olmadığına inanır. Ben avukatlık yaparken de bunu sürekli yaşadım. Ailelerin aslında boşanmaları, aile içi şiddetin meydana gelmesi, çocuğa karşı şiddet uygulanmasında hep sorunlu bir şey vardır yani psikolojik bir durum vardır, bir rahatsızlık vardır ve bu şiddet olarak aile içerisinde ortaya çıkar ama şunu dediğiniz zaman “Tedavi olsanız.” ya da “Bu hususta siz de gayret göstermeniz.” dediğiniz zaman hemen inkâr eder -parantez içinde söylüyorum- “Ben deli miyim ya, ben niye tedavi olacağım?” Yani, ilk refleksi bu olur. Bunun, cezaevindeki yansıma yani karşılığı nedir, olayların meydana gelmesindeki etkisi nedir? Sizin gözlemleriniz nelerdir? Bunu gerçekten merak ediyorum, öğrenmek istiyorum.

Biraz önce Başkanım da söyledi, tabii sürekli vakıalarla uğraştığımız zaman aynı psikolojiyi bir müddet sonra ya siz de yaşıyorsunuz ya da yaşadığımız hadiseler sizin açınızdan sıradanlaşıyor yani meslek körlüğü meydana gelebiliyor bir yerde. Bunu aşabilmek için grup terapi programınız var mı, bilgi, tecrübe paylaşımı var mı? Çünkü, sorunların çözümünde bu tür aktiviteler de bence çok önemlidir. Yani, farklı farklı karşılaşılan vakıalar paylaşıldığında -aynı şu anda yaptığımız gibi aslında- çözüm yolu üretilebilir ama insanlar sorunları kendi kendilerine tespit ederler, kendi kendine düşünürler, çözmeden de belki o toplantı ya da o çalışma sonlanır, böylece dosya içerisinde bir evrak olarak kalır. Bir diğer sormak istediğim şey buydu.

Bir de, kadına karşı şiddet uygulama -özellikle Ayşen Hanım için soruyorum bunu- biz hep kadına karşı şiddeti, tabii özelde ama genelde de insana karşı cinsiyet ayrımı olmadan kadın, erkek ya da çocuk olması fark etmeden şiddetin sebeplerini araştırıyoruz. Yani, özellikle şiddet uygulayanlar ya da suç potansiyelinde konuştuğunuz insanlar kendinin şiddet uyguladığını bir kere kabul ediyor mu? Mesela bu önemli bir şey. Ya da sizin gözlemlerinizde şiddet uygulama sebeplerini kendine göre neye atfediyor, izah ediyor ya da kendinde hak gibi mi görüyor? Bunun, bu hak görmesinin, tabii bunları özellikle şu açıklıkla söylemek lazım- bu bir hak falan değil yani böyle bir anlayışı kabul etmek mümkün değil ama suçlu gözüyle bakarak bu soruyu soruyorum yani bu hak görmenin altında yatan sebepler nelerdir? Şimdi, toplumda töre veya işte buna benzer bazı referanslar alınarak ya da haksız olarak din suçlanarak bunu da yaşıyoruz. Maalesef İslam dinine atfen yapılan bazı yanlış şeylerle bunu yapabileceğini, şiddet uygulayabileceğini düşünüyor ve kendinde hak görüyor. Sizin tespitleriniz arasında şiddeti uygulama sebepleri ve gerekçeleri olarak neler var, bunları merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Hülya Güven, buyurun.

HÜLYA GÜVEN (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aslında tamamını izleyemedim, geç kaldım, özür dilerim. Ben de katledilen Özgecan’a Allah’tan rahmet, ailesine de sabır diliyorum. Umuyorum ki artık bu son olur ve tam da bu Komisyonun çalıştığı bir sürece rastladı bu kadar ağır ve şiddetli bir cinayet.

Ben özellikle Sayın Acar’a sormak istiyorum: Bu öfke kontrolünün bağımlılarda zor olduğunu söylediniz. Bu bağımlılığın tedavisi yapılabiliyor mu? Ne şekilde bir bağımlılık tedavisi uygulanıyor bu mahkûmlara? Ve çıktıktan sonra da bunların takibi yapılabiliyor mu, belli merkezler tarafından yönlendiriliyor mu? Daha sonraki suç işlemleri konusunda bir bilginiz var mı? Yani, ondan sonra kim takip ediyor? Bunların bu bağımlı olarak ve işte uyguladıkları şiddet nedeniyle de mahkûm olan kişilerin sonrasını çok merak ediyorum. Yoksa yine savunuyorlar mı bunlar tekrar o dış ortamı?

Yine Sayın Vekilimiz sordu ama ben de merak ediyorum, bağımlılık ile şiddet arasındaki ilişkinin oranı nedir? En azından mevcut -tüm Türkiye için olmasa bile, varsa daha iyi olur tabii de- acaba sizin çalıştığınız yerde böyle bir çalışmanız veya oran saptamanız oldu mu? Ben bunları merak etmişim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın İsmet Uçma, buyurunuz.

İSMET UÇMA (İstanbul) – Çok teşekkür ediyorum.

Sevgili Başkanım, değerli sunum yapan arkadaşlarımız; hoş geldiniz.

Ben de Mersin’de tarihte eşi benzeri az görülen, Özgecan’a yapılan hunharca cinayeti lanetliyorum, telin ediyorum. Bunu sadece Özgecan’a değil, kadınlarımıza yönelik bir cürüm olarak algılıyorum, bütün dünya kadınlarına yönelik bir cürüm olarak algılıyorum, şiddet ve nefretle kınıyorum, son olmasını diliyorum. Ancak, bunun üzerinde, toplumun hemen bütün kesimleri bu olay üzerinde ittifak hâlindeyken, çok üzücüdür ki, topluma rehberlik etmesi gereken siyasi önderliklerimizde konu ayırıştırıcı bir üslupla, sanki mevcut Hükûmet olmasaydı Özgecan katledilmeyecekti, sanki bunun sorumluları mevcut siyasi süreçmiş gibi, çok çirkin, kabul edilmesi mümkün olmayan bir sürece taşınmaya çalışılıyor. Bundan süratle kaçınılması gerektiğini, toplumu germekten başka hiçbir işe yaramayacağını, hiç kimsenin böyle bir cinayeti tasvip edemeyeceğini ve etmediğini, herkesin ortak bir bilinç ve duyarlılıkla bu olayı kınadığını bir kere daha ifade etmek istiyorum. Özellikle ailesinin gösterdiği akilane tutumu kutluyorum, o babaya saygılar sunuyorum, anneye saygılar sunuyorum. Bunu malzeme olarak sağa sola çekmek isteyenlere fırsat vermediği için onları kutluyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/124) Giriş : Tarih : 18/02/2015 Stenograf : Kayıt: Kadına Şiddet Sayfa: 7

Bu olayın takipçisi olacağız. Bütün siyasi partiler olarak, Hükümet olarak, Komisyon olarak takipçisi olacağız. Devletimizin en üst kademesinden en alt kademesine, siyasilerimizin en üstünden en altına Özgecan konusu büyük bir takip altındadır ve inşallah, diğer teşebbüs edeceklere de caydırıcı tedbirlerle sonuçlanacaktır.

Endişemiz şudur: Ülkemizi ateş çemberi içerisine almak isteyen ulus dışı ve ulus içi güçler bu tür olayları provoke ederek milletimizde var olan tarihî hasleti birbirine tavır olarak geliştirmeye çalışan birtakım odaklar hemen bu tür anlarda ortaya çıkarlar. Milletimiz sağduyusuyla bunlara fırsat vermemelidir ve vermeyeceğine yürekten inanıyorum.

Sevgili arkadaşlar, burada müteaddit defalar söyledim. Kadına yönelik şiddet konusunda şunca tedbir alıyoruz Sevgili Başkanım. Şu kadar psikolog, pedagoğ çalıştırıyoruz, şu kadar harcama yapıyoruz, şu kadar merkezler oluşturuyoruz ama sorunu çözemiyoruz. Yani, giderek, bizim dinlediğimiz arkadaşlardan kurumlarımıza kadar sorunu çözmek yerine, sorunun bir parçası hâline gelir bir manzarayla karşı karşıya kalıyoruz. Yığınlarca kadın derneğimiz, yığınlarca STK'mız bu konu üzerine yoğunlaşıyor ama sorunda gerileme yok, bilakis tırmanıyor, elimizdeki veriler korkunç boyutlara ulaşıyor. Dolayısıyla, bu yöntemleri ihmal edelim demiyorum ama bu yöntemlerin tali yöntemler olabileceğini, asıl merkeze almamız gereken yöntemin bu olmadığını olaylar bize ispatlamış oluyor.

Ben burada "evlilik ehliyeti" derken basımlarımız sağ olsun bunu araba ehliyetiyle örtüştürerek son derece maksat dışı, hiç basım etiğiyle bağdaşmayacak bir şekilde sokuyor. Ben burada "mahalle namusu" derken basımlarımız bundan sadece cinsellik anlıyor. Ama sabahleyin bakıyorum, feminist-gayrıfeminist bütün kadın derneklerinin konuşmacılarına bakıyorum; benim bir hafta, iki hafta önce burada söylediğim teklifler. "Bunu yasal tedbirlerle çözemeyiz, toplum bunu sahiplenmeli." diye.

Biz ne diyorduk? Vurgu yaptığımız konu neydi? Sevgili arkadaşlar, aileyi güçlendirmedüğümüz sürece, toplumda sosyal tekâfül müesseselerini geliştirip "Kendin için istemediğini öteki için isteme." ilkelerini hayata geçirmedüğümüz sürece, bu toplumun değer yargılarına uygun insanları eğitim yoluyla yetiştirmedüğümüz sürece bu sorunları çözme imkânından mahrum olduğumuz anlaşılıyor. Şimdi gerekçelere bakıyorum.

Ben bu arada bir soru sormuş olayım: Yani şiddetin nedenleri sizce neler? Şimdi, mesela, eğer burada sıralananlar ise, alkol, uyuşturucu, aldatma ise çok açık söylüyorum: Bütün kutsallarda topluma risk grubu içerisinde yansımış olan insanların evlilikleri memnudur, yasaktır. Buna ilişkin bir tedbir alabiliyor muyuz? Adam alkolik, adam uyuşturucu bağımlısı. Tabii, çevre şartlarını ıslah edemediğimiz için bizim bunda katkımız var, bunda hiç kuşku yok. Adam kumar oynuyor, biz buna yavrumuzu veriyoruz, evlendiriyoruz onunla. Yani eşyamıza dikkat ediyoruz, arabamıza dikkat ediyoruz, evimize dikkat ediyoruz. Ya, nasıl oluyor da çocuklarımız bunlardan daha mı değersiz?

Şimdi, arkadaşlar, önce insanı tanımak zorundayız. Bu Komisyon bitecek. Ben ısrarla şunu vurgulayacağım, başından beri vurguladığım gibi: İnsanı tanımadığımız ve tanıtamadığımız sürece hakikaten havanda su döveriz. Sonra insanı eğilimlerine, temayüllerine, psikolojilerine, karakterlerine, cibilliyetlerine göre eğitime tabi tutmaktır. Bunu geçmişte, doğru çalışan STK'lar yapıyordu. Ahilik bunun bir örneğidir, kimi tarikatlar bunun bir örneğidir. Şecaat eğilimli olanları ayrı bir eğitime tabi tutar ve onları bir araya getirirdi. Esnaf teşkilatlarında acar davrananları ayrı bir örgütlenme biçimine tabi tutardı. Daha uyumlu olanları, onları eğitmek üzere işlerine katarak ayrı bir kategoride değerlendirirdi. Sonra bütün bunlardan harmanlama yaparak büyük bir toplum meydana gelirdi ve bu toplum bireyleri içerisinde bu tür gizlenmiş eğilimler olsa bile o insanları, o çevreyi, o toplumu aşarak suç işlenmezdi.

Bizim tek bir derdimiz var: Hepiniz sonuçları konuşuyorsunuz. Medyaya bakıyorum, basına, yayına bakıyorum, televizyonlara bakıyorum, herkes sonuçları konuşuyor mal bulmuş Mağribî gibi. Allah korusun, bir örnek olay yakaladığı zaman mal bulmuş Mağribî gibi bunun üzerinde tepinip duruyor. İnsan Allah'tan korkar ya. Siz medyasınız, diziler yapacaksınız, orada yenge kayın ilişkilerinde hiçbir sınır gözetmeyeceksiniz, hiçbir sınırlama tanımayacaksınız, sonra "Tecavüzler artıyor." diyeceksiniz. Ne bekliyorsunuz? Rüzgâr eken ne biçer? Fırtına biçer. Kreş eken de huzurevi biçecek, bunda hiç kuşkunuz olmasın.

Bu çocuklar kaç yaşına kadar anneye hapisanede kalabiliyor, bunu bilmiyorum.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU MÜDÜRÜ KADİR AVARA – 6 yaşına kadar.

İSMET UÇMA (İstanbul) – 6 yaşına kadar. Sonra başka mekânlara aktarıyorsunuz.

Efendim, yani ben bu süreçte özellikle Sevgili Özgecan kızımızın... Hakikaten telaffuz etmek bile istemediğim canilerin yakalanmasında askerimizin, polisimizin ve güvenlik güçlerimizin her birinin ve sivil örgütlerden katkı veren herkesin tebrike şayan olduğunu, tebci edilmeleri gerektiğini düşünüyorum, hatta öneriyorum. Özellikle Jandarmamıza, failin bulunması konusunda gayretinden dolayı Komisyon olarak kendilerine bir takdir ve tebrik yazısı göndermek, Komisyon olarak aileye göndermek fevkalade yerinde olur diye düşünüyorum.

Özü şu: Mevcut ne feminen anlayışlarla ne kalıp yargılardaki dine dayandırılan –din demiyorum- anlayışlarla ne kadını emtia hâline getiren modern paradigmalarla bu sorunun çözülme imkânı yoktur. Olmadığı da her geçen gün olayların tırmanmasından anlaşılacaktır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/124) Giriş : Tarih : 18/02/2015 Stenograf : Kayıt: Kadına Şiddet Sayfa: 8

Şu hâlde hepimizin kafa yorması gereken, üzerinde derin tefekkür etmemiz gereken, hakikaten zihnimizi çatlatırcasına filozofi üretmemiz gereken alan, “Peki, hangi yöntemle bu sorunlar üstesinden gelinebilir?” konusunu masaya yatırmaktır. Yoksa, benzer sunumları Sevgili Başkanım, hep dinliyoruz. Bunlar çok yararlı, bunlar olmalı, elbette bunlar beraberinde tabii ki olmalı ama ana eksen şu: Bireyi yetiştirmek için çevreyi ıslah edeceksiniz, zamanı çok iyi kullanacaksınız. Bütün kutsallarda iyi çevre ve iyi arkadaş edinmek farz-ı ayn bir ibadettir.

Şimdi, ne yapıyoruz? Sıkıntımız şu, çok zorlandığımız bir alan şu: Hem insanın güvenliğini sağlayacaksınız hem özgürlüklerini temin edeceksiniz. Bu iki husus zaman zaman bir tarafı örselemeden hayata geçirilme imkân olmayan husustur. Olasıya ötekinin özgürlüğüne de müteceviz davranacak şekilde bir özgürlük talebi... Yani kimse şunu diyemez: “Ben bir yerde oturuyorum, gece saat dörtte pavyondan birisiyle gelirim, bu evde bir olay olursa da güvenlik kuvvetleri bunu çözmelidir.” Tabii ki çözecektir. İyi de kardeşim, işte, senin saat dörtte, beşte pavyondan birisiyle evine gelmen senin arzu ettiğin bir özgürlük. Eyvallah, kullan bunu ama getirdiğin kişileri tanıyorsun, risk grupları; orada farklı olaylar meydana geliyor. Sadece bu mu? Bu sadece bir misal.

Dolayısıyla aileyi sevgiyle sarmalayıp çocukların bütün ilişkilerini aileyle paylaşacak noktaya getirmek lazım. Aileyi güçlendireceksiniz, aileyi tahkim edeceksiniz, aileyi büyüteceksiniz. Bu işin temeli burada başlar ve mutlaka evlilik akdinde bulunacak insanların risk grupları içinde olup olmadığına bakacaksınız. Risk grubundaydı tedavi edeceksiniz. Sonra evlilik gibi, aile kurmak gibi kutsal ve büyük bir olaya yönlendirmiş olacaksınız. Aksi takdirde, yani pimi çekilmeye hazır bomba gibi alkolik, uyuşturucu bağımlısı... Peki, bütün bu uyuşturucu ve alkol pazarlayan, satan, okullarımıza kadar sokan grupların tamamını da organize suç örgütü içine almanız lazım.

Bir mekânda bir şiddet olayı meydana geliyorsa yani bunun sebeplerini araştırdığınızda bu örf, âdete dayalı bir aile kararı ya da akraba topluluğu kararıysa bunu organize suç almanız gerek, örgütlü suç hâline getirmeniz gerek. Şimdi, Sevgili Özgecan’ın 3 faili bulundu. Belki arka planında 50 faili var, bunu bilemiyoruz. Bunların üzerine çok ciddiye gidilmeli. Organize suç hâline geldiğinde caydırıcı olacaktır. Başka türlü sadece eylemde bulunan birisi eylemi hayata geçiriyor ve sadece o tecziye ediliyor. Bu diğerlerini caydırıcı değil, diğerleri de üstelik “Yapmamız gerekenleri yaptık, bir tanesi de hapiste ona bakıyoruz.” diyor. Modern kadını ve erkeği birbiriyle örtüşen iki örtü ve elbise olarak birbirine giydiremiyoruz, rakip hâle getiriyoruz. O hâlde bizim derneklerimiz yararlı iş mi yapıyor, zararlı iş mi yapıyor? Bunları niye söylüyorsunuz? Ya, veriler giderek yükseliyor çünkü. O zaman bir yerde bir hata var, bir yerde bir yanlış var, bir yerde birini ötekine tahrikle işe başlama var. Kadın, erkek birbirini tamamlayan iki örtüyken onları birbirine ateş eden iki rakip hâline getiren nedenler ne? Sizin elinizdeki veriler ne gösteriyor? Vakaları dinliyorsunuz. Kadın, erkek birbirine bu şiddeti kullanırken ya da katlederken arka plandaki etmenler ne?

Dolayısıyla çevreyi ıslah edeceksiniz, aileyi güçlendireceksiniz, risk gruplarının haritasını çıkaracaksınız. Elimizde bizim risk gruplarının haritası yok Başkanım. Yani şimdi ben Sevgili Özgecan’la birlikte bir yığın katledilmiş hanımefendi kardeşlerimi de anmak isterdim. İnanın sayı o kadar fazla ki isim yazmıyorlar, adet veriyorlar Başkanım. Tabii, bu vesileyle lanetli şiddeti bir kere daha kınıyorum ve ona maruz kalmış kadın, erkek bütün insan kardeşlerimi diğer canilerin elinden kurtarabilecek yol ve yöntemlerin aranmasını diliyorum. Yani şurada bize belki de kimi farklı iklimlerden, farklı kültürlerden gelen, elimize tutuşturulmuş belli test sorularıyla biz bu işleri çözemeyiz. Bunlar tabii olsun, olmasın değil ama kendi değerlerimizi de bunlara katarak, bunları yoğurarak bundan bir sentez yapmadıkça, artırılmış sahici bir inanç anlayışını her toplumun -bu Yahudilik olur, bu Hristiyanlık olur, bu Şintoizm olur, bu İslam olur- arıtılmış, durutulmuş; suyu arı, duru kaynağına getirilmiş bir kaynaktan insanın ideali ve değer yargıları güçlendirilmedikçe, insanın çift kutupluluğu çünkü bir yönüyle insan meleklerden üstün, bir yönüyle şunu şeamet, melâini melanet, aşağıların aşağısı. O hâlde biz meleklerden üstün özellikleri haiz insanı şetaret dürtü ve duyguları fazla olanlara teslim mi edeceğiz? Nasıl çözeceğiz bunu?

Ben, inşallah, siyasetin de buna katkı vereceğini düşünüyorum ama siyasi üslupların Sevgili Başkanım, bu süreçler için hoş ve uygun olmadığını düşünüyorum. Özellikle muhalefet partilerimizin çok daha dikkatli bir üslup kullanması gerekiyor.

Ben tekrar sunumlarınızdan dolayı teşekkür ediyorum. Şiddetsiz ve esenlikli bir gelecek diliyorum. İnşallah, yeryüzünden şiddet yok oluncaya kadar bu arayışlarımızı sürdürmemiz gerekiyor. Fakat özellikle, medyadaki arkadaşlara söylüyorum, benim söylediklerim, tamam, birer öneridir. Şimdi, medyadaki arkadaşlar ajitasyon yapacağına, provokatörlük yapacağına onlar da öneride bulunsunlar, tartışalım. Hangisi daha sağlıklıysa, hangisi toplumu için için kemiren bu acı duruma merhem olabilecek durumdaysa onları birlikte tartışalım. Ben çok yakışsız bir insan olabilirim ama öyle fotoğraflar veriyorlar ki oynuyorlar üzerinde ben öcü hâline getiriliyorum. Önce ahlak, basın ahlakı. Yani basın etiği olmayan bir unsur topluma ne katkı verebilir? Böyle bir şey olabilir mi? Görsel, yazılı medyamız, sosyal medyamız el ele verdiğinde ve şu 3 hususu hayata geçirdiğinde -değerleriyle barışmış, coğrafyasıyla barışmış, tarihiyle barışmış- ve ütopyalardan arındırılmış bir insan yetiştirme gayretine girince Türkiye bütün dünyaya örnek olabilecek bir toplumsal yapı arz edecektir. Bu uğurda gayreti olan herkesi kutluyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/124) Giriş : Tarih : 18/02/2015 Stenograf : Kayıt: Kadına Şiddet Sayfa: 9

Size de çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Biz teşekkür ediyoruz.

On dakika kadar sonra bir beş dakika ara vereceğim. Bu beş on dakikalık zamanda konuşmak isteyen, toplamak isteyen var mı aranızda?

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI MEVHİBE NURŞAH AYDOĞAN – Sorulardan birini cevaplamak isterim bu süre içerisinde.

BAŞKAN – Buyurun.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI MEVHİBE NURŞAH AYDOĞAN – Şimdi, annelerinin yanında kalan çocuklarla ilgili olarak soru yöneltilmişti. Hepimizin bildiği gibi, Ceza ve Tevkifevleri Tüzüğü'nün 70'inci maddesi gereği 0-6 yaş arası çocuklar annelerinin yanında kalabiliyorlar. Evet, bu çok önemli bir süreç ve çok iyi kotarılması gereken bir süreç çünkü 0-6 yaş, çocuğun kimlik gelişiminin en fazla geliştiği ve belki de aslında bütün kişilikle ilgili yaşantısının oluşmaya başladığı bir süreç. O nedenle, çok iyi kotarılması gereken ve çok iyi yönlendirilmesi gereken bir süreç ama maalesef cezaevlerinde çocuklar kalabalık koşullarda anne yanında kalıyorlar. Mesela bizim kadın cezaevi örneğinde en az 10 kişinin bulunduğu koşullarda kalıyorlar. Evet, çocuğun annesiyle birlikte kaldığı bir oda var ama sabahtan akşama kadar, akşamdan sabaha kadar 10 anneyle birlikte kalarak yaşamını sürdürmeye çalışıyor ve mahkûm popülasyonuna baktığımızda çok örselenmiş hikâyeler var; kişilikleriyle ilgili değerlendirmeler yapıldığında, çok olumsuz yaşantılara maruz kaldıkları için kişilikleri çok olumsuz yerleşmiş ve gelişmiş kişiler var ve çocuklar maalesef bu kişileri örnek alarak büyüyor. 0-6 yaş da kişilik gelişimi için çok önemli bir yaş.

Biliyorsunuz, biz çocuk yetiştirirken anne ve babanın tutumlarının ortak olmasından bahsediyoruz. Yani, 2 kişinin tutumunun ortak olmasından bahsederken koşullarda maalesef 10 tane anne var ya da 10 tane kadın ve 10 farklı tutum var. Bu 10 farklı tutumun üzerine müdürlerin tutumları, personelin tutumları, psikososyal servis çalışanlarının tutumları ya da biz bu çocukları kreşe gönderiyoruz, anaokuluna gönderiyoruz, buradaki eğitimcilerin tutumları da eklenince ciddi bir tutum farklılığı oluyor ve çocukların kişilik gelişimlerini olumsuz etkileyecek bir durum bu gerçekten ve çok önemli bir durum. O nedenle, bu konuda çok çalışmalar yapıyoruz, Genel Müdürlüğümüzde bu konuda çok hassas ve sürekli olarak bu çocuklara neler yapılabilirle ilgili fikir jimnastiğimiz var ve kendi yaşantımızdan çıkardığımız birkaç öneri var, onu sunmak isterim. Bu çocuklar için ayrı ünitelerin oluşturulması gerektiğini düşünüyoruz çünkü çocuk dünyayı burada algılamaya başlıyor. Yani, gökyüzünü cezaevi yaşantısı gereği dikdörtgen olarak gördüğünden gökyüzünü dikdörtgen olarak algılıyor çünkü ilk defa burada görüyor gökyüzünü. Bir çocuğun orada doğduğunu düşünün, koşu bahçesinden baktığında dikdörtgen algılıyor ya da işte yaşam alanının demirliklerden oluştuğunu düşünüyor ya da işte hayatta sadece kadınlar olduğunu düşünüyor çünkü cezaevlerinin iç kısımlarında sadece kadın çalışanlar çalışabiliyor ve çocuklar erkekleri göremiyorlar. Bu çok önemli bir sorun yani tek cinsiyetli gibi bir algıya sahip oluyorlar. Erkek çocuklarımız da var bu dönemde, model alabilecekleri bir erkek ögesi yok. Erkek çocuk babayı model alarak büyümeli ama bu süreçte maalesef hep kadınları gördüğü için bu belki de cinsel kimlik gelişimi üzerine çok olumsuz etkiler taşıyabilecek bir dinamik. O nedenle, bunlar dikkate alınarak çocukların yaşam alanları... Çünkü çocuklar suçlu değil, anneleri suçlu olduğu için, dışarıda bakacak kimsesi olmadığı için çocuklar annelerinin yanında kalmak zorundalar. Bu çocukların durumları düşünülerek çocuklar için ayrı birimler, çocuklu anneler için ayrı birimler oluşturulması gerektiğini düşünüyoruz biz kurum uzmanları, idarecileri olarak. İşte, bahçesinin olduğu, belki bahçesinde bahçe oyuncaklarının olduğu, belki havuzun olduğu -çünkü 6 yaşına kadar annesinin yanında kaldığını, bu çocukların hiç tatile gitmediğini düşündüğünüzde, belki de diğer çocuklardan fazla olarak tatile gitmeye ihtiyaçları var çünkü güneşi çok fazla göremiyorlar, bu çok önemli onlar için- oyuncakların olduğu bir alan tasarlanmalı ve çocuklar hakikaten o alanda kalan... Annelerin camlarında belki parmaklık olmamalı çünkü hayatı böyle algılayacak ve böyle normalleştirecek. Normalleştirdiği için de büyüdüğünde cezaevine dönmesi, cezaevinde kalması onu çok zorlamayacak çünkü bunu normal olarak algılayacak ve ilk öğrenmeler biliyorsunuz unutulmuyor. Yani şöyle, kişi Alzheimer olsa bile unutmuyor, işte benim annem vardı, kardeşim vardı, her şeyi unutmuyor, ilk öğrendiği şeyleri hatırlıyor çünkü ilk öğrenmeler en son unutilan şeyler oluyor ve biz bu ilk öğrenme sürecinde çocuklara farkında olmadan, sadece anne yanında olsun diye farklı kodlar yerleştiriyoruz ve bu belki çok riskli bir süreci doğuruyor. Pek çok kadın da bunu söylüyor, çocuk cezaevinde doğduğu için "Ben cezaevinde doğdum, daha sonra 11 yaşında ilk defa cezaevine girdim ve şimdi 35 yaşında gene cezaevindeyim." diyor. Onun için anormal değil, ceza yatmak da anormal değil. Belki de bu süreci biraz sistem de başlatıyor olabilir. O nedenle, belki çocuklar için ayrı birimler... İşte bu kişilerden sorumlu grup liderlerinin, anneleri arasındaki söylemleri engelleyebilecek grup liderlerinin olduğu -çünkü kendi aralarındaki sohbetler çocuğun gelişimini çok olumsuz etkileyebilir- birimler oluşturulmalı ve belki de çocuğun yaşı daha aşağıya çekilmeli yani 3'ten sonra çocuk dışarı hayatına bırakılmalı ama dışarı hayatına bırakılırken de açık bir cezaevine gönderilmemeli çünkü bu mahkûmların pek çoğunun ailesinde hep suç var yani işte cezaevine girip çıkmak hepsinin hayat hikâyesinde olabilir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/124) Giriş : Tarih : 18/02/2015 Stenograf : Kayıt: Kadına Şiddet Sayfa: 10

Çocuğu gönderdiğimiz yer çok önemli. Gerçekten çocuğu belki de göndermememiz gerekiyor, belki bir yuvaya yerleştirmemiz gerekiyor. O süreçte de bir değerlendirme mekanizmasına ihtiyacımız var. Yaş 3'e çekilebilir çünkü daha erken yaşlar temel güven duygusu için riskli olabilir. 2'de anneye güven başlıyor, bağlanma başlıyor. Çocuk için de, anne için de bağlanma sorunları olabiliyor, ileriki ilişkisini de düşünmemiz gerekiyor. O nedenle, 3 belki uygun olabilir ama 3-6 yaş bire bir cezaevinde kalmak için uygun bir yaş dönemi değil diye düşünüyoruz biz.

Onun dışında, sayın milletvekilimizin bir sorusu vardı, işte, evlilik ehliyeti diye... Biz raporumuzda da yazdık bunu, çocuk sahibi olmak çok kolay bir olgu olmamalı. Araba kullanırken ehliyet alıyoruz, pek çok şey için ehliyet alıyoruz ama çok önemli bir şey, gelecek yetiştirirken hiçbir şey sormuyoruz, ehliyet almıyoruz. Belki bizim ülkemizde en çok anne-baba okullarına ihtiyaç var yani herkes kendi yaşantısına göre çocuk yetiştiriyor ama çocuk yetiştirmek kafamıza göre yapılabilecek bir süreç değil yani dinamikleri var, çocuk neyden etkilenir, ne duyarsa nasıl şekillenir, ne hangi kodlar çocuğa nasıl gider, bunlar çok hassas konular. O nedenle, anne ya da baba olmak isteyen kişiler anne-baba okulları oluşturularak bunlara gönderilmeli ve burada çocuklara nasıl yaklaşılması gerektiği, çocuk nasıl büyütülür, beslenmesinde neler olmalıdır, ruhsal olarak ne yapılmalıdır, çocukla nasıl oyun oynanmalıdır -çünkü oyun da çok önemlidir çocuğun gelişiminde- gibi bilgilerin olduğu ve hakikaten daha sonrasında bu bilgi ve becerileri kazanıp kazanmadığıyla ilgili yapılan testler sonucunda anne-baba olmasına izin verilmelidir. Çünkü biz cezaevinde çok karşılaşıyoruz, diyoruz ki: Bu kadın neden anne olmuş ya da işte, bu adam nasıl bir baba? Ben biraz bununla çözülebileceğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Toplantıya on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.50

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/124) Giriş : Tarih : 18/02/2015 Stenograf : Kayıt: Kadına Şiddet Sayfa: 11

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.02

BAŞKAN: Alev DEDEGİL (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Vural KAVUNCU (Kütahya)

SÖZCÜ: Sevde BAYAZIT KAÇAR (Kahramanmaraş)

KÂTİP: Mehmet Kerim YILDIZ (Ağrı)

-----0-----

BAŞKAN – Biz kaldığımız yerden devam edebiliriz çalışmamıza.

Şimdi kim söz almak istiyordu sorularla ilgili olarak?

Önce tekrar kendinizi bir tanıttın.

Buyurun.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ PSİKOLOG NESİL SAĞIN KÜÇÜK – Öncelikle, Sayın Komisyon Başkanımın sormuş olduğu soruyu cevaplamakla başlamak istiyorum.

“Cezaevine gelmiş kişilerle yaptığımız görüşmelerde suçun öncesi mi sonrası mı önemli olan, daha çok hangisine değiniyorsunuz?” diye sormuştunuz. Öncelikle bizim için suçun öncesi de sonrası da çok önemli. Neden kişi bu suça yönelmiş? Bu öncesi çok çok önemli ama kişinin aynı suça yönelmemesi için ne yapmamız gerekir kısmı da sonraki. Çünkü, suça yönelmiş bir insan ilk geldiğinde, özellikle travmatik bir olayla gelmiş bir insan çok döneminde. Şok dönemini atlması için öncelikle bu suça neden yönelmiş, onu çok iyi anlamamız gerekiyor. Derinlemesine çalışmalarla zaten suç öncesine iniyoruz ki kişi de bu suça neden yöneldiğinin farkına varıyor. Yani, hiçbir zaman cinnet anında, birden diye bir şey ortaya çıkmıyor, hepsi bir bilinçaltında zaten var. Özellikle şiddete uğramış kadınların şiddetle cevap vermesinin nedenlerinde o var zaten. Yani “Yirmi beş yıllık evliyim, dayandım ama son noktada artık adamın yaşamını sonlandırdım.” diyen kadının öyküsünü dinlediğimizde aslında, çocukları büyümüşse “Eğer ben öldürmesem oğlum öldürecekti.” şeklinde... Aslında birçok nedeni var. Bunun için öncesini dinlememiz gerekiyor ki sonrasında ya da bir öfke anında suça yöneliyorsa demek ki öfke kontrolü çok yok diyoruz, onun için sorun çözme becerisi yok diyoruz. Bu gibi, sonrasında da yaptığımız çalışmalarla kişinin aynı suça tekrar yönelmemesini sağlamak adına programlar yapıyoruz.

Diğer bir sorunun cevabı... Sayın Vekilimin sorusu da “Suçluya nasıl birden suçunu söylüyorsunuz? Hiç kimse kabul etmez.” şeklindeydi. Evet, kimse suçunu kabul etmez, herkes “Suçsuzum.” der ama bizler uzmanlar olarak zaten onun suçunu ilk görüşmede sorduğumuzda “Suçun ne?” ya da “Aman boş ver.” gibi normalleştirerek ya da onu yargılayarak sormuyoruz. Biraz önceki sorudaki gibi, öncelikle onun oraya neden geldiğini algılayıp ona da anlattığımızda o zaten kendisi suçunu söylüyor ama söylerken de “Bunlardan bunlardan dolayı oldu bu suç.” diye kendisi de zaten anlamış ve anlatmış oluyor.

BAŞKAN – Suçtan ziyade sanki tedaviyi kabul etme anlamında yani kendisini hasta ya da anormal görmeme...

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ PSİKOLOG NESİL SAĞIN KÜÇÜK – Evet, evet.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Oradaki psikolojik rahatsızlıkla ilgili. Orada benim kastettiğim suçlu ya da suçsuzluğu noktasında ya da suçu kabul etme noktasında değil. Suçu işlemeye sevk eden, özellikle şiddete dönük, kanunumuzda düzenlenen suçlarla ilgili olarak suç sebepleri... Yani, mesela psikoloji dedim orada ben örnek verirken, başka örnekler de verdim. Şimdi, psikolojik olarak rahatsız olduğunu insan kabul etmiyor ama bunu tespit edebiliyor musunuz? Bu bir sebep midir? Bu sebebin yoğunluğu nedir? Nasıl bir yöntem izlenebilir?

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ PSİKOLOG NESİL SAĞIN KÜÇÜK – Yine dediğim gibi, bu suça yönelmesindeki nedenleri anlattığımızda evet, oradaki psikolojik sorunu o da anlamış oluyor. “Evet, daha önce de ben intiharı denemiştım, daha önce de ben alkollü maddeyi denemiştım, uyuşturucu maddeyi denemiştım.” diyor. Burada kendisinin de normal olmadığını algılıyor ve direkt diyor ki: “Bana yardım edin.” Bunu kendisi istiyor.

Özellikle yine Vekilim “Bağımlılık şiddeti getirir mi?” şeklinde bir sorunuz vardı. Evet, bağımlılık kesin şiddeti getirir diyemem ama şiddet öyküsünü dinlediğimizde bağımlılığın altında yatan nedenleri görüyoruz. Kişi neden bağımlı bir maddeye yöneliyor? Genelde ailesinde babasından, kardeşinden ya da annesinden şiddet görmüş bir insan şiddete şiddetle cevap vermeyi öğreniyor. Madde kullanan insanın genellikle özgüveni düşük dedik, sorun çözme becerisinde... Tabii, bunu genellemiyoruz yani bizim de aldığımız veriler sonucunda, görüşmelerimiz sonucunda genelleme kesinlikle yapamam. Kişide sorun çözme becerisinin çok gelişmediğini görüyoruz ta ki madde kullandığında ya da alkollü içtiğinde artık bir güç elde ediyor kendince, kendisini daha güvenli hissediyor. Çocukken babasından şiddet görmesinin öfkesini almak istiyor, intikam duygusu gelişiyor. Bunun sonucunda en basit kime... Eşi ona karşı çıkamaz, çocuğu ona karşı çıkamaz, bire bir onlara şiddet uyguluyor çünkü alkol ve maddenin ona güven getirdiğini düşünüyor anlık. Böylece kendini

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/124) Giriş : Tarih : 18/02/2015 Stenograf : Kayıt: Kadına Şiddet Sayfa: 12

daha rahat ifade ediyor. Normalinde toplumda çok asosyal, çok içine kapanıktır ama alkol, madde kullanımında birden o özgüveni gelerek kendisini güçlü hisseder ve bunun sonucunda da şiddete başvurabilir.

Böyle bir ilintisi olduğunu bizim kendi yaptığımız dinlemelerle, görüşmelerle bir çıkarsamada bulundum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI ÖZLEM TANIŞMAN – Mükerrer suçlardan bahsettik. Kadın cezaevi olarak, kadın olarak değerlendirdiğimizde bizim cezaevimizde mükerrer olarak hırsızlık ve uyuşturucu suçları özellikle çok fazla sayıda. Hırsızlık olarak da özellikle mükerrer gruba baktığımızda Roman vatandaşlarımızın çok fazla olduğunu görüyoruz. Çünkü, onlarla yapılan görüşmelerde de kendilerine “Dışarıdayken bir işte çalışıyor muydunuz?” diye sorduğumuzda cevapları “Hırsızlık yapıyordum.” oluyor çünkü maalesef ki hırsızlığı bir meslek olarak algılıyorlar. Son zamanlarda özellikle kadın sığınma merkezlerinden, kadın derneklerinden birçok grup gelip çalışma yaptığında bakıyoruz ki ilk gün konu hakkında çok detaylı bilgileri olmadığı için katılım var ama ikinci gün katılım yok çünkü tespitlerimize göre, çıktıklarında yine yapacakları iş bu. Çalışarak para kazanmak ya da hayatlarının değişeceğine, farklı şekillerde idame ettireceklerine yönelik bir inanç yok çünkü onlar aile yapılarında da böyle öğrenmişler. Hep görüşmelerimizde “Ben evlendikten sonra yapmaya başladım, eşimin ailesi yaptırdı. Bizim geleneklerimize göre kadın çalışır yani çalar, erkek evde çocuk bakar, evle ilgilenir.” şeklinde ifadeleri oluyordu. O yüzden buna o kadar alışmışlar ki çıktıklarında da her defasında “Umarım, bir daha görüşmeyiz.” dememize rağmen her defasında geri geliyorlar ve biz onlarla tekrar karşılaşıyoruz. Bu, sanırım zincirleme, halka şeklinde bir sorun. Sorunlar da birbirlerinin devamını getiriyor.

Uyuşturucu da keza öyle. Yine sorduğumuz sorularda, hani “Uyuşturucu kullanıyor musunuz?” dediğimizde, “Hayır, ben kullanmıyorum, eşim satıyor, evde yakalandı.” şeklinde ifadeleri oluyor. Bunda da yine ekonomik nedenlerden ötürü, yine maalesef ki kolay yoldan para kazanma alışkanlığı olduğu için, daha kolay yoldan bu şekilde para kazandığından dolayı, işte “Evde bulundu, eşim yapıyordu, eşimin yüzünden buradayım.” şeklinde ifadelerle karşılaşıyoruz. Yine, uyuşturucu da sıkça geri dönüşü olan suçlardan biri.

Bir diğer soruya da yine katkı vermek isterim: Kadın cezaevi olarak, kadın suçluluğu olarak baktığımızda, yine özellikle bizdeki mahkûmlarda temel eksikliğin, şiddete neden olan, sonuç olarak orada olmalarının sebebi olan şeyin anne-baba sevgisizliği olduğunu tespit ediyoruz. İlgisizlik ve sevgisizlik ve diğer sebepler de erken yaşta evlilikler, istenmeyen evlilikler, akraba evlilikleri, aile içerisinde yapılan baskı, özellikle ağabeyleri, babaları tarafından yapılan baskılar sonucu yanlış evlilikler ve evliliklerindeki mutsuzluk, ekonomik sıkıntılar, sonrasında da şiddet ve sonunda da şiddete dayanamayıp son vermekte buluyorlar. Mutlaka ki hırs, cinnet anında; erkeklerde biraz belki öyle olabilir ama kadınlar daha çok hani, katlanıyorlar, katlanıyorlar, katlanıyorlar ve artık son noktada kurtulmayı seçiyorlar.

Yapılan bu vakalardan biri çok ilginç bir aktarımda bulundu. Dedi ki: “Anne-babanın, ailenin bir çocuğun arkasında olması çok önemli ama bu sadece kadın için değil, erkek için de kadın için de anne-babanın arkasında olduğunu bilmek, başlarına gelebilecek en zor şartlarda bile geri döndüklerinde anne-baba tarafından kucak açılacağını bilmek, kabul göreceklarını bilmek iki taraf için de bir güç oluşturuyor ve belki de şiddetin derecesinin yoğunluğunu ya da şiddeti engelleyici bir noktada yer alıyor. Yani ailemden sevgi görüyorum, ailem beni her şekilde kabul ediyor, buna katlanmak zorunda değilim, gittiğimde beni kabul edecekler.” düşüncesi özellikle kadın için çok önemli çünkü birçoğu söylüyor yani “Gidecek yerim yok, ailem beni kabul etmez.” Diyoruz ki: “Bu kadar şiddet yaşadın, neden boşanmadın, neden gelmedin?” “Ailem kabul etti ama sadece beni kabul etti, çocuklarımı istemedi.” şeklinde yanıtlar alıyor. Bu da onları çaresiz kılıyor.

Şu aşamada benim katkılarım bu kadar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Size şimdi mi söz vereyim, yoksa son konuşmacıyı da dinledikten sonra mı?

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Başkanım, isterseniz sorayım çünkü cevap içerisinde belki o da olur.

BAŞKAN – Buyurunuz.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Şimdi, siz anlatırken aklıma geldi; infaz kurallarıyla ilgili bir problem olduğunu düşünüyor musunuz?

Şimdi, cezaevlerinde cezalar infaz edilirken verilmiş olan hükümlerin işte cezaevinde kalma süresiyle ilgili şeyler var, şartlı tahliye, iyi hâl vesaire süreleri. Şimdi, burada bu, istisnasız kural hâlinde uygulanıyor bildiğim kadarıyla. Yani bunun aslında böyle olmaması gerekiyor çünkü onu hak edenin bu iyileştirmelerden faydalanması, şartlı salıvermeden ya da iyi hâlden faydalanması gerekiyor. İşte, onun bir sürü şeyi var, tek tek saymayalım şimdi burada ama geriye dönüşlerde -yani benim merak ettiğim şey bu- bunun faydası ne oluyor? İşte, biraz önce konuşmacı kardeşimiz söylerken “Hırsız suçu işliyor, ‘İnşallah bir daha görüşmeyiz.’” diyor, bir daha geliyor ama o da şartlı salıvermeden faydalanıyor. Doğru mu?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/124) Giriş : Tarih : 18/02/2015 Stenograf : Kayıt: Kadına Şiddet Sayfa: 13

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI ÖZLEM TANIŞMAN – Evet.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Yani hükmü tam infaz olmadan, cezanın tamamını cezaevinde geçirmeden... Bu husustaki kanaatiniz ve buna ilişkin, ne olabileceğine ilişkin bir tespitiniz var mı?

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU MÜDÜRÜ KADİR AVARA – Şimdi efendim, mükerrer suç gruplarını incelediğimizde, özellikle kadınlarla ilgili suç gruplarında, kadınların cinayet olayından dolayı cezalarını infaz ettikten sonra tekrar ceza infaz kurumuna düşmediğini görüyoruz ama bu, özellikle cinayet işleyen kadınlarla ilgili olarak.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Yani cezanın uzunluğuyla ilgili olabilir mi? Yani cezanın tam infaz edilmiş olmasıyla ilgili olabilir mi?

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU MÜDÜRÜ KADİR AVARA - Bunun sebebi, zaten Hoca Hanımın söylediği gibi, cezaevindeki yaşamı sürdürmek kolay değil; bu etken olabilir. Gerçekten bir pişmanlık olabilir. Zaten, cinayet işleyen kadınların işleme sebeplerini irdelediğimizde, gerçekten öyle sıradan sebeplerle değil, bir şiddet neticesinde, bir problem neticesinde işlediğinden tekrar o acıları yaşamak istemiyor olabilir veya gerçekten bir pişmanlık duymuş olabilir veya cezaevinden çıktıktan sonraki hayatlarına bir çekidüzen verdikleri için tekrar cezaevlerine düşmüyor olabilirler.

Diğer bir soruya gelince: Bugünkü 5275 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanun'daki infaz şekli üçte 2, dörtte 3, tamamı şeklinde. Ben, yirmi altı yıldır ceza infaz kurumlarında müdürlük yapıyorum. Daha önce 647 sayılı Kanun vardı, bu şu demektir: Bu almış olduğu cezaların beşte 2'sini infaz edip tahliye oluyordu.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Biz onu ağırlaştırdık ama yeterli mi diye soruyorum işte aslında?

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU MÜDÜRÜ KADİR AVARA - Şimdi, Türkiye'deki bugünkü ceza infaz kurumlarındaki bütün tutuklu sayılarına baktığımızda, inanın Sayın Vekilim, bu durum yeterli değil, sadece bu durum yeterli değil.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Daha mı ağır olmalı?

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU MÜDÜRÜ KADİR AVARA - Hayır, ağırlığı kastetmiyorum Sayın Vekilim.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – İnfaz şartlarını...

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU MÜDÜRÜ KADİR AVARA – İnfaz şartlarını ve insanların gerçekten aileden başlayarak bir eğitimden geçirilmesini anlatmaya çalışıyorum, vurgulamaya çalıştığım nokta bu. Hoca Hanım az önce, gerek erkeğin gerek bayanın aile bağlarının çok kuvvetli olması gerektiğini, eğer aile bağları kuvvetli olursa insanların birbirine saygı duyacağını, bu saygının da şiddetin ve olumsuzluğun önüne geçeceğini anlatmaya çalıştı.

Ben de bu bağlamda, eğer gerçekten ailelerde yeterli eğitim verilirse, eğitim yerlerinde gerekli, yeterli eğitim verilirse ceza infaz kurumlarına düşmenin az olacağını düşünüyorum.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – O, en başta gelen şey yani en temeli de o.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU MÜDÜRÜ KADİR AVARA – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ PSİKOLOG AYŞEN ACAR – Ayşen Acar; Ankara 1 no.lu L Tipi Ceza İnfaz Kurumu Psikoloğuyum.

18-21 yaş genç, yetişkin hükümlü ve tutukluları neye göre ayırdığımızı ve onlarla nasıl bir iletişimimizin olduğunu sormuştunuz. Bilişsel, duygusal ve fiziksel gelişimlerine bakıldığında, çocuk ve gençlik kapalı ceza infaz kurumlarında yaşlarını doldurup, 18 yaşını doldurup gelen genç hükümlü ve tutukluların bilişsel ve duygusal gelişimlerinin daha iyi, kendi yaşlarıyla aynı ortamda ve benzer şekilde devam edebilmelerini sağlamak amacıyla kendi aralarında tabii ki bu ayırım yapılırken, hükümlü, tutuklu ve suç türlerine göre de kendi içlerinde ayırışım yapılıyor.

21 yaş üstü, 21 yaşını doldurduktan sonraki yetişkinlerle olan çalışmalara benzer çalışmalar yapılıyor. Buradaki 18-21 yaşın ayrılmasının en büyük sebeplerinden biri, benzer şekilde gelişimlerinin yetişkinlerden çok fazla etkilenmeden sağlanması çünkü suç öğreniliyor ve 18-21 yaş grubunun öğrendiği suçlarla birçok kez cezaevine girip çıkmış, mükerrer suç sayısını, kaç kez girdiğini bilmeyen mahkûmlarla bir arada olduğunda farklı suçları farklı suçları farklı şekilde öğrenmeye başlıyorlar ve bu kendi aralarında öğrendikleri suç türleri, işte hangi suçun hangi cezayı doğurduğunu dahi biliyor olmaları kendi aralarında bir hiyerarşiye sebep oluyor. Yani ne kadar çok biliyorlarsa bunu, o kadar çok diğerlerinden daha gelişim göstermiş olarak kabul ediliyorlar.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/124) Giriş : Tarih : 18/02/2015 Stenograf : Kayıt: Kadına Şiddet Sayfa: 14

O yüzden, 18-21 yaş yetişkinliğe geçişte, evet, diğerleri gibi önemli olduğu için daha çok özen gösteriyoruz bir arada olmalarına.

Bunun dışında, diğer bir soruya cevap vermek istiyorum. “Öfke kontrolünün bağımlılık ve tedavisi var mı?” şeklinde bir soru gelmişti. Bağımlılığın tedavisi var ama bağımlılığın bir hastalık olduğunu kabul ediyoruz. Kişiler, evet, bağımlılıkla ilgili tedavi görüyorlar, onun yoksunluklarını örtbas edip tedavi sürecini gerçekleştirebiliyorlar ama bu, işin tıbbi kısmı, tıbbi yönden tedavi oluyorlar. Ama bilinç olarak bunun vücuda, bedene ya da duygusal olarak ya da aile bağılılığı olarak zararının olduğunu kabul etmedikleri sürece üç yıl da cezaevinde kalsalar, altı ay da cezaevinde kalsalar, dışarı çıktıklarında tekrar kullanma eğiliminde oluyorlar.

Bağımlılık ve şiddet arasındaki orana baktığımızda bununla ilgili kesin bir şey söyleyemeyeceğim. Bağımlılık, evet, hırsızlık sonucunu getirebiliyor, şiddet görme, yağma ya da hüviyeti yoksun kılma; bu tarz şeylere sebebiyet verebiliyor. Bunlara ulaşmak için diğer gayriresmî yollara başvuruyorlar. Ama hani oran olarak kesin, herhangi bir şey söylemem, genellemem yanlış olacak bu konuda.

“Personele yönelik meslekler arası herhangi bir terapi çalışmanız var mı kendinizi bu konuda tedavi yönünde?” diye sormuştunuz. Bunlar bizim bireysel çabalarımızla... Eğer kendimiz böyle bir eksiklik hissediyorsak yani kendimizde herhangi bir travma yaratacak bir şey olduğunu düşünüyorsak kendimiz bu arayış içerisindeyiz açıkçası.

Kendi yaşantımdan baktığımda, evet, birçok farklı adli grupla ve birçok farklı suçla karşılaşılıyor. Burada belli bir süre geçtikten sonra -adına tam olarak “duyarsızlaşma” diyemeyeceğim ama- bir şekilde normalleşmeye başlıyor ve bilinçaltında farkında olmadan kendimiz açısından tedbir aldığımızı ben şahsen kendim fark ediyorum, yolda yürürken ya da bir bankanın önündeysen bunlara maruz kaldıkça bunlara kişisel olarak tedbir aldığımızı fark ediyorum.

Bu madde bağımlılığına ve öfke kontrolüne geri dönmek gerekirse... Bağımlılığın tedavisinin olduğunu söylemiştik. Bu kişilerle görüşmelerimizde dışarıda herhangi bir şekilde bununla ilgili tedavi alıp almadığını sorguluyoruz biz. Kimisi ailesinin baskısıyla, kimisi adli süreçler nedeniyle bir şekilde AMATEM’e başvurmuşlar. Kimisi de kendi isteğiyle gidip sigortası olmadığı için ya da buna yetecek parası, maddi imkânı olmadığı için herhangi bir şekilde tedaviye devam edememiş ve ceza infaz kurumlarından bu konuda tedavi talepleri oluyor. Bu kişiler salıverildikten sonra bunların takibini biz yapamıyoruz. Bu kişilerin ne kadarı tedavisini aldıktan sonra maddeyi kullanıyor ya da kullanmıyor, bunun takibini yapamıyoruz.

Şiddeti uygulayanlarla ilgili sayın vekilim soru sormuştu “Sebepleri nelerdir, hak olarak mı görüyorlar?” şeklinde. Bakıldığında, evet, namus, töre, din; bunların altına sığdırabilecekleri birçok sebepleri var, her birinin işlediği suçlarla ilgili böyle sebepleri var. Ancak genel olarak bakıldığında, erkek cezaevinde çalışan bir insan olarak ve onlarla görüşen psikolog olarak şöyle söyleyebilirim: Kadın daha çok evde oturması gereken bir kişi olarak görülüyor yani kadının statüsü ne kadar çok artarsa kişiler o kadın üzerinde hâkimiyet kurmaya çalışıyorlar. Biz yaklaşık 2 bin erkeğin bulunduğu bir kurumda mahkûm ve personel olarak, 6-7 bayanız ve şu görülüyor: Mahkûmların, kadına şiddetten gelen mahkûmların bize bakış açıları çok daha farklı. Kadının statüsünün artırılmasının bu yönde daha işlevsel olacağını düşünüyorum ben. Bu şiddet suçundan gelenlere baktığımızda, aile içi şiddetin normalleştiği, annesinin, kız kardeşinin ya da daha büyüklerin de bir şekilde şiddete maruz kaldığını gözlemliyoruz. Ancak şöyle bir ayırım yapabilirim gözlemlerimden: Eğer bu şiddet suçu anne ya da kız çocuğuna karşıysa, bu, daha çok pişmanlık ve kendine zarar verme şeklinde geri dönüyor. Eğer eş ise bu kişi, birçok haklı, kendine hak gösterebilecek sebep sayabiliyor. O yüzden, anne ve kız çocuğu ile eş algıları çok daha farklı.

Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Nurcan Dalbudak, buyurun.

NURCAN DALBUDAK (Denizli) – Sayın Başkanım, teşekkürler.

Ben şeyi sormak istiyorum: Anne olan yani çocuk sahibi olan mahkûmlarda çocuklar kaç yaşa kadar anneye birlikte kalabiliyor?

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI MEVHİBE NURŞAH AYDOĞAN – 6 yaşa kadar.

NURCAN DALBUDAK (Denizli) – 6 yaştan sonra yurt ya da yuvaya...

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI MEVHİBE NURŞAH AYDOĞAN – Ya da aileye teslim ediyoruz.

NURCAN DALBUDAK (Denizli) – “Aileye” derken, kendi ailesinden başka bir bireye mi, yoksa...

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI MEVHİBE NURŞAH AYDOĞAN – Kendi ailesine yani mahkûmum eşinin ailesine... Çocuk 6 yaşına kadar annenin yanında kalabiliyor, 6 yaşından sonra eğer gidecek bir yeri yoksa Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına, yuvalara alınıyor ya da dışarıda bakacak birisi varsa, artık, kadının ailesi ya da eşinin ailesinden birisi varsa onlara teslim ediliyor.

NURCAN DALBUDAK (Denizli) – Teşekkür ederim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/124) Giriş : Tarih : 18/02/2015 Stenograf : Kayıt: Kadına Şiddet Sayfa: 15

BAŞKAN – Sayın Tülay Kaynarca, buyurunuz.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben risk grubuna giren aile ve aile yanında kalan, anne yanında kalan çocuklarla ilgili bir şey sormak istiyorum, o da şu: Az önce “Hırsızlık ya da bağımlılık için içeri girmiş, tekrar çıkmış.” dedi. Mesela, Aile Bakanlığının sosyal hizmet uzmanları ve sizler, ceza infaz kurumunda çalışan sosyal çalışmacılar ve psikologlar iş birliği hâlinde olup risk grubuna giren bu aileleri denetleyerek yani ortak bir hareketle denetleyerek risk grubuna girenlerin kontrolünde sizce suça ulaşmadan yani suç işlemeyen önleyici, koruyucu önlemler alınmaz mı? Mesela, Gazi Üniversitesindeki olay gibi. O olayda -çok güzel bir şey söylediniz, toplantı, program başlamadan önce- dediniz ki: “Zaten şiddet görüyor, zaten böyle.” Evladını öldürdü, şu anda elbette pişman ama o çocuk risk grubunda zaten. Yani, birisi ona ulaşmış olsa veya bu kontrol edilebiliyor olsa o anneden o çocuğun alınması gerekmez miydi? Ya da tekrar çıkıp tekrar içeri girenler için söylüyorum; o giriyor, çıkıyor, bir daha suç işliyor ama başka mağdurlar oluşuyor. İki boyutu var: Bir, genç ya da dışarı çıkıp tekrar suç işleyenler etrafında oluşturduğu mağduriyet. İki: Anne olup suç işleyip yanındaki evladiyla ilgili -az önce Sayın Dalbudak’ın da sordu- oradaki mağduriyetle ilgili. Sosyal hizmet uzmanları ve psikologlar olarak iş birliğiyle hareket edip bunların takibi, kontrolü, otokontrolüyle ilgili bir çalışma var mı, yapılamaz mı?

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ PSİKOLOG NESİL SAĞIN KÜÇÜK – Sayın vekilim, öncelikle, çok doğru, güzel de bir şey olabilir. Özellikle -bizim biraz sonra örneklerden de anlatacağımız gibi- şiddet gören kadınların çoğu örneğinde, hep başvurmuş, ya uzaklaştırma almış ya da eşinden şiddet gördüğüne dair bir başvurusu var ama orada bir uzlaştırmayla geri evine gönderildiği için var. Bir diğeri ise -hiç başvurmadan- eşinden dolayı, tehdit aldığı için başvuramıyor yani “Eğer benden boşanmayı denersen seni ve çocukları öldürürüm.” ya da “Çocukları senden alır, bir daha sana göstermem.” şeklindeki tehditlerden dolayı, korkarak, kadınlar çok başvuramadıkları için tespit edilemeyebiliyor ya da başvuruyor, uzlaştırmaya gidildiği için yine çok şey yapılamayabiliyor.

Diğer bir sorunuz ise... Annenin yanında kalan çocuklar suçu normalleştiriyorlar artık, suçu öğreniyorlar içeride çünkü kadınlar çok güzel suçlarını anlatabiliyorlar yanında çocuk olmuş, olmamış. Biz burada onun çok farkındayız ve önlem almak istiyoruz çünkü o, geleceğin suçlusuz aslında, şu anda içerideki çocuklarımız. Çünkü bir insanın en çok gitmeye korktuğu yer cezaevindir ama o zaten cezaevinde doğmuş, büyümüş. “Daha nereye gideyim, neden korkayım ki?” şeklinde algı oluşabiliyor.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) - O iş birliği neden olamaz?

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ PSİKOLOG NESİL SAĞIN KÜÇÜK – O iş birliği olabilir, çok güzel olabilir. Uyuşturucu madde kullananlarda, hırsızlık yapanlarda olabilir aslında yani fark ettiğimiz her şeyde o iş birliğiyle takip olduğunda eminim ki ceza oranları çok çok incek ama şiddette biraz zor olabiliyor çünkü kadınlarımız çok belirtmeyebiliyor ya da belirttiğinde, başvurulduğunda uzlaşmaya gidildiğinde kapanmış gibi görünüyor. Aslında kapanmasa, takip edilse o zaman önlenir bence.

BAŞKAN – Sayın Derya Bakbak, buyurunuz.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Benim geçen gün cezaevine geldiğimizden beri kafamda bir soru oluştu. “Acaba bu dilendirilen çocuklarla ilgili bir cezai müeyyideniz var mıdır?” dedim. Sayın Vekilim, siz de bu konuda daha şeysinizdir. Yani, bununla ilgili bir şey var mıdır -o, benim kafama çok takıldı- ya da bununla ilgili ne yapılabilir sonrası için bunu önlemek adına?

Diğer bir konu, eşine şiddet uyguluyor, kızına da aynı kişi bir müddet sonra uyguluyor mu ya da kızına uyguluyor, aynı şeyi eşine de yaptırıyor mu? Yani, şiddetin farklı boyutları var, o diğer işlemleri de yapıyor mu eşine yapan kızına, kızına yapan eşine? Bu konuyu merak ettim, bu konuda bilgi alabilirsem...

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI MEVHİBE NURŞAH AYDOĞAN – Dilendirilen çocuklarla ilgili söylemek istiyorum: Evet, bu bir suç. Şöyle bir suç: Çocuk sokakta pek çok risklerle karşı karşıya yani çocuk ihmal edilmiş oluyor. Çocuk şiddet görebilir sokakta, üşüebilir, ruhsal olarak hakarete uğrayabilir; bunlar hep böyle, işte hepimiz dilencilere bir şeyler söylüyoruz. Ya da acıyarak söylediğimiz cümlelerde “Ah yavrum benim!” cümlesi de çocuk için bir ruhsal istismar olabilir. Ve bunların hepsi düşünüldüğünde, annenin ya da babanın çocuğa sahip çıkmadığı, çocuğu dışarıya... Yani çocuğun yeri ev ya da okuldur ya da tatildeyse tatil mekânıdır. Bunların dışında bir sürü risklerle çocuğu baş başa bırakmak hem ihmal hem istismar suçudur. Çalışma olarak baktığımızda da dilencilik bir çalışma yaşantısı değil ama çocukları çalıştırmak da ayrıca ekstra bir suçtur.

Diğerinde de... Yani şiddet çok boyutlu. Aile yaşantısında şiddet varsa maalesef kontrolsüz bir süreç, gözlemlediğimiz ya da kitaplardan okuduğumuz. Çünkü, şiddet öğrenilen bir davranış yani kişi şiddeti toplumda öğreniyor. O nedenle aslında bireysel bir suç değil yani hep gündemde de konuşuluyor ve deniyor ki: “Bu adam katil.” Evet ama bu adamın sebeplerine de bakmak gerekir. Şöyle: Nasıl bir ailede büyütüldü, şiddet ne kadar normalleştirildi, kadın algısı nasıl gelişti, kendilik algısı nasıldı? Yani şimdi ben birisine şiddet yaparken karşıdakilerinin sınırlarını ihlal ederek yapıyorum

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/124) Giriş : Tarih : 18/02/2015 Stenograf : Kayıt: Kadına Şiddet Sayfa: 16

ama ben kendimi çok değerli görüp onun sınırları olmadığını düşünüyorsam, kendim üstün olarak yetiştirildiysem, işte “Ben bir erkeğim, ben ondan güçlüyüm, kadın da kim?” ya da işte “Bunlara böyle davranacaksın.” gibi bir öğrenme sürecinden geçtiyse bu onun için normal bir davranış. Yani şunun kadar normal: Hırsızlık yapan bir ailede doğan çocuk hırsızlık yapmayı normal sayıyor çünkü... Bizim cezaevinde mahkûmlarımız var, hırsızlarımız, “tırnakçı” diyoruz biz bunlara. Tırnaklarını kesiyorlar kolay para çekmek için. Çocuğa 3 yaşında, 6 yaşında “Hadi tırnakçılık yap.” diye... Bakın, 6 yaşında öğreniyor bu çocuk ve bunu normal saymaması mümkün değil. Şiddet de böyle. Yani bu aslında bir problem çözme becerisi. Eşi konuşmak istediğinde onu dırdır yapıyor olarak algılıyor ve onu susturabilmek için şiddet uyguluyor. Hâlbuki, iletişimle ilgili bilgilere sahip olsa, problem çözme becerilerini biliyor olsa, küçüklüğünden bunlar öğretilmiş olsa.. Yani işte “Hanımın bir şey söylediğinde onu dinlemelisin, bunu mutsuz olduğu için söylüyor olabilir. Kadınların duygularına da inmek gerekir ya da insanların da duygularına inmek gerekir. Ancak onu dinlediğinde duyabilirsin ve birlikte sorunu çözebilirsin.” gibi bir öğrenmeye sahip olursa kişi konuşmayı tercih edecektir ama “Kadını çok konuşturamayacaksın, sırtından sopayı, karnından şıpayı eksik etmeyeceksin.” diye öğrettiğinizde bunu normalleştirecek ve yaptığı şeyin çok büyük bir şey olduğunun da farkında olmayacaktır. Emin olun, içerideki pek çok şiddet uygulayan kişi bunu bizim büyüttüğümüz kadar büyütüyor; “Ben sadece sussun diye yaptım, onu durduramıyordum.” Çünkü, sadece kullandığı, bildiği iletişim yöntemi bu. O nedenle, ben ilk konuşmamda bunu söylemişim; anne baba okulları olmalı, iletişimle ilgili bilgiler verilmeli kişilere. Yani sorun çözme öğretmeliyiz kişilere, iletişim kurmayı, eş olmayı öğretmeliyiz.

Evet, Aile Bakanlığıyla ilgili bir soruya da cevap vermek isterim izin vererseniz. Şöyle: Az önce Sayın Milletvekilimiz dedi ki: “Cezaevi uzmanları ve Aile ve Sosyal Politikanın uzmanları bir arada yapabilirler mi?” Şöyle aslında: Ben bunu daha farklı bir birimin yapması gerektiğini düşünüyorum. Neden? Aile hekimliği diye bir sistem var. Örneğin, ben doğum yaptığımda ebe arıyor ve diyor ki: “Sizin doğumunuz yaklaşıyor, şu; çocuk doğdu, aşısı şu gün.” Şimdi, toplumda oluşturulacak, aile hekimliği sistemine belki dâhil edilecek çok mikro düzeyde direkt bire bir ulaşabilecek, örneğin bir sosyal hizmet uzmanının, psikoloğun aileleri olduğunda, o psikolog ve sosyal hizmet uzmanı aileyi takip edebilir ve kadına ilişip sorabilir ya da adama ilişip sorabilir, diyebilir ki “Kocan çocuğa şiddet uyguluyor mu?” ya da “Karn çocuğa şiddet uyguluyor mu?” Yani çok bire bir temasla gerçekleştirilebilecek bir şey bu ve çok temelden takip edilebilmeyi sağlayacak. Yani, ben toplumda bu tip merkezlerin aynı aile hekimliği sisteminde olduğu gibi tespit edilebileceğini söylüyorum.

Evet, biz cezaevlerinde artık riski tespit edebileceğiz. Şöyle: “Yardım” diye bir programımız var ya da “BİSİS” diye programımız var. Mahkûm ilk geldiğinde içinde bir sürü ölçeğin olduğu ölçek uygulayacağız yani psikiyatrik ve psikolojik donanımına bakacağız. Yani, dürtü bozukluğu ölçeği, saldırganlık ölçeği, antisosyalite ölçeği ya da psikozu var mı, bunları artık ölçebileceğiz ve atıyorum, dürtü kontrol bozukluğu ya da antisosyal kişilik bozukluğu ya da saldırganlıkla ilgili bir veri elimizde olduğunda yani sistem “Bu kişinin saldırganlığı var, bununla çalış.” dediğinde biz bu kadının yanına çocuk vermeyeceğiz çocuğa da saldırganlık uygulayabilecek diye. Ya da bu kişi saldırganlıkla ilgili... Yani cezaevinden çıkarken de yapılacak bu testlerle saldırganlık dürtüsü hâlâ devam ediyorsa belki şartlı salıverilmesine izin verilmeyecek. Aslında bizim BİSİS ve yardım programlarımız yani kişinin psikolojik ve psikiyatrik durumunu ölçen yani davranışlarını, ruhsal durumunu ve psikiyatrik durumunu ölçen bu uygulamalarımız sayesinde kişinin durumu hakkında derinlemesine bilgi sahibi olacağız ve şartlı salıverilmesine karar verirken bu bizim için bir veri ya da “Çocuğu yanında kalabilir mi?”yi değerlendirirken bunlara bakarak değerlendirme yapacağız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Genel Kurulda yoklama olduğu için sayın milletvekillerimiz Genel Kurula geçmek durumunda kaldılar.

Şimdi, bu risk analizleri çok önemli. Yani, son yaşadığımız o vahim olayda da şu anda muhtemel failinin geçmişe dönük hayatına baktığımızda, bazı suçları zaten işlediğini yani buna çok meyyal olduğunu, tabii, ifadelerin medyaya yansıdığı kadarıyla, o hâlden takip ettiğimiz bilgiyle söylüyorum.

Bu, iyi hâl, şartlı salıverilme, indirim, denetimli serbestlik, bunların uygulanması, tamamı sizce doğru mu, normal mi ya da bir değişiklik yapılması gerekir mi? Yani biz bunları doğru uyguluyor muyuz? Şimdi, babasını bıçaklamış bir insandan söz ediyoruz, aile içi şiddette çok ciddi bir failden söz ediyoruz. Muhtemelen etrafına sosyal ilişkilerinde de korku salan bir insandan söz ediyoruz. Bir: Nasıl oluyor da dışarıda oluyor?

İki: Hiçbir tedavi görmeden, hiçbir destek almadan, hiçbir takip altında olmadan...

Buyurun.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU MÜDÜRÜ KADİR AVARA - Efendim, infaz yönünden şartlı tahliye kavramından bahsetmek istiyorum. Benim de yirmi beş yirmi altı yıllık müdürlük hayatımda, idarecilik hayatımda ceza infaz kurumlarına düşen hükümlü, tutuklu sayısını azaltmak için sadece rakamsal olarak üçte 2, beşte 2 şeklinde değil de gerçekten bir hükümlünün şartlı tahliye olabilmesi için cezaevindeki bazı eğitimlerini, bazı meslek

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/124) Giriş : Tarih : 18/02/2015 Stenograf : Kayıt: Kadına Şiddet Sayfa: 17

edindirme kurslarını bitirdikten sonra, katıldıktan sonra şartlı tahliye yapılması konusunda sizle beraber hemfikirim. Ancak bugün itibarıyla cezaevlerinde biz şartla tahliyeyi şu şekilde uyguluyoruz: Sadece disiplin cezası almamış, cezasının belirli bir kısmını infaz ettiği takdirde bu hükümlü şartla tahliye hakkından istifade ediyor diye düşünüyoruz ama kesinlikle eksik. Eğer az önce vekilimin sorduğu gibi ceza infaz kurumlarına bir hükümlünün şartla tahliye elde edebilmesi için kesinlikle ve kesinlikle kurumlarda, eğer ki uyuşturucu bağımlıysa uyuşturucuyla ilgili tedavilerin alınması, eğitim-öğretim programlarına katılması, eğer herhangi bir işi falan yoksa mutlaka ceza infaz kurumunda en az bir tane, iki tane meslek edindirme kurslarına katılmış olması, eğer okuryazar değilse mutlak suretle okuma yazma öğrenmedikten sonra şartla tahliye edilmemesi gerekiyor diye düşünüyorum Sayın Vekilim.

BAŞKAN – Yani, biz şunu biliyoruz ki birçok istatistikten de özellikle çocuklara karşı cinsel istismar, saldırı değil de -onlar zaten çok uzun yatıyorlar- ama istismar, taciz gibi vakalarda çıkanların ilk yıl yüzde 50'si, ikinci yıl yüzde 80'i aynı suçu bir daha işliyor. Şimdi, hapisanede yani infaz sürecinde herhangi bir meslek eğitimi almış olması veya işte hapisane yönetimine isyan etmemiş olması, sakin olması, onun bir daha bu suçu işlemeyeceğinin garantisi mi? Yani, böyle bir insana öğrettiğiniz bir meslek onu bir anda değiştirebiliyor mu ya da çıktığı zaman herhangi bir iş bulmuş olması o suçu veya bir başka suçu bir daha işlemeyeceğinin garantisi midir ki biz şartla salıvermelerde bu tip kriterleri uyguluyoruz?

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU MÜDÜRÜ KADİR AVARA – Efendim, kesinlikle yüzde yüz etkisi olmasa da ben bir ceza infaz kurumu müdürü olarak en az şu andaki geri dönüşümlerden yani tekrar, mükerrer suçlarda yüzde 60, yüzde 70 azalma olacağını düşünüyorum. Çünkü, mala karşı işlenen suçlarda, dikkat ettiğimizde, genellikle madde bağımlılarının, yoksul insanların veya geçimini sağlamayan insanların tekrar cezaevine düştüğünü görüyoruz. Az önce söylediğim kriterlerin ceza infaz kurumuna verildiğinde hükümlü, tutuklu sayısında yüzde 100 bir azalma olmasa da yüzde 60'lara varan bir azalma olacağını düşünüyorum efendim.

BAŞKAN – Peki, mevcut infaz sistemi ile bizim sistemimiz sizce yeterince caydırıcı mı; iki, yeterince ıslah edici mi yani dışarıdakini caydıran bir hâli var mı; bir de gerçekten suç işleyip de girmiş, yatmış, bu süreci tamamlamış insanı hakikaten ıslah ediyor mu?

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU MÜDÜRÜ KADİR AVARA – Efendim, ben şöyle cevaplamak istiyorum: Bugünkü tarih itibarıyla Türkiye'deki hükümlü, tutuklu sayısını baz aldığımızda, gerçekten şu andaki cezaların infaz edildiği fiziki alanların yetersiz kaldığı... Burada şunu anlatmaya çalışıyorum: 100 kişilik veya 200 kişilik bir ceza infaz kurumunda eğitim, öğretim, sosyal, kültürel alanlar buna göre düzenlenmekte. Siz buraya 200 tane, 300 tane hükümlü, tutuklu koyduğunuzda burada istediğiniz eğitim ve öğretim faaliyetlerini gerçekleştiremezsiniz. Bu da infazın amacına ulaşmamasına sebebiyet verir.

BAŞKAN – Bu rakamlar var, bunları paylaşıyor musunuz ya da en son yapılan araştırmalar, çalışmalar size geliyor mu bir infaz kurumunun müdürü olarak, öyle bir sistem var mı? Örneğin, 15 bin kişi aile içi şiddet, kadına karşı şiddet, kadına karşı cinsel saldırı veya çocuğa karşı cinsel istismar yani Türk Ceza Yasası'nın altıncı bölümü 102, 103, 104, 105'ten yatıyor deniyor, böyle bir istatistik var mı elinizde? Demin çünkü erkek kısmında 2 bin küsur kişi dediniz ya, mesela bunun ne kadarı bahsettiğimiz suçlardan acaba? Böyle bir şey var mı elinizde?

Buyurun.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU MÜDÜRÜ KADİR AVARA – Efendim, söylediğiniz konuda herhangi bir istatistiğimiz yok. Ancak, Türkiye genelindeki ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü, tutuklu sayısı itibarıyla bir bilgimiz var. Bunun da bugünkü tarih itibarıyla 162 bin civarında olduğu söylendi.

BAŞKAN – Toplam?

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU MÜDÜRÜ KADİR AVARA – Evet, hükümlü, tutuklu sayısı.

Suç grupları olarak net bir bilgi veremiyorum.

BAŞKAN – Ama bunun içinde ne kadarı bu suçlarla ilgili tasnif edilmiş bir bilgi siz de yok.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU MÜDÜRÜ KADİR AVARA – Yok efendim.

BAŞKAN – Belki sistemde vardır.

Buyurun lütfen.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ PSİKOLOG AYŞEN ACAR – Erkek cezaevlerinde de böyle bir rakam vermek çok doğru olmayacak. Ben kurum bazında, kendi kurumum açısından bu suçlardan kaç kişinin geldiğiyle ilgili bilgi sahibiyim ama genel olarak Türkiye genelindeki ceza infaz kurumlarında kaç kişi kadına şiddet, yaralama, cinayet ya da cinsel suçlardan gelmiş, bu veriler bizde yok, bizde olmuyorlar. Bu konuda aktarabileceğim bunlar.

BAŞKAN – Kendi kurumunuzla ilgili de yok, öyle mi?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/124) Giriş : Tarih : 18/02/2015 Stenograf : Kayıt: Kadına Şiddet Sayfa: 18

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ PSİKOLOG AYŞEN ACAR
– Kendi kurumumuzla ilgili bizim bireysel kayıtlarımızla ilgili edindiğimiz bilgiler var.

BAŞKAN – Girişte alınan bilgiler, doldurulan bir sistem mi var, bir yazılım mı var?

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ PSİKOLOG AYŞEN ACAR
– Zaten bunlar, yakın akrabayı öldürme ya da işte, kime karşı işlendiğine dair suçların tasnifinden süzülebiliyor UYAP ekranlarında.

BAŞKAN – Peki, adam yaralama, darp, öldürme gibi mi yoksa mesela “kadına karşı şiddet” diye ayrıca da bir hane açılıyor mu, bir kutu açılıyor mu? “Aile içi şiddet” diye bir şey açılıyor mu yoksa fiili kime işlediyse o kişi belirtilerek mi sonuçta oradan çıkıyor bilgi?

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ PSİKOLOG AYŞEN ACAR
– Böyle bir suç ayrımı yok “kadına yönelik” ya da “eşe karşı” diye bir suç ayrımı yok TCK’ya göre.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU MÜDÜRÜ KADİR AVARA - Sayın Başkanım, biz ceza infaz kurumunda idare gözlem kurulu olarak hükümlü, tutukluyu sınıflandırırken mükerrer suçlular, organize suçlular, terör suçluları, cinayetten yatanlar, mala karşı işlenen suçlar, cinsel suçlar gibi gruplara ayırıyoruz. Ayırımımız bu şekilde ama söylediğiniz gibi, mala karşı işlenen suçları irdelediğimizde belki de başka bir gruba ayırmamız gerekecek ancak şu andaki mevcut sistem ve fiziki alan itibarıyla bunu yapmamız mümkün değil. Bunu genel hatlarıyla 5-6 tane gruba ayırıyoruz ve hükümlü, tutukluyu yerleştirirken de, ceza infaz kurumlarındaki odalara yerleştirirken bu gruplara göre yerleştiriyoruz. Bugün bizim ceza infaz kurumumuzda 396 tane hükümlü, tutuklu bulunup... Eğer bunların kaç gruba ayrıldığını soracak olursanız, takriben 7 veya 8 gruba ayırarak odalara yerleştiriyoruz.

BAŞKAN – Buyurun.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI MEVHİBE NURŞAH AYDOĞAN – Bir şey eklemek isterim: Evet, “şiddet suçları” ismini verdiğimiz bir grup var ama tabii ki, yasada geçen ya da işte “yaralama”, “cinayet” olarak isimlendiriliyor ancak bütün suç tiplerine baktığımızda aslında çoğunda şiddet var. Örneğin, kadın, uyuşturucu satıyor çünkü -yani ben kendi kadın cezaevimden örnek vererek konuşabilirim- kocası diyor ki: “Bunu satmak zorundasın.” Bakın, şimdi, bu, ruhsal şiddet. “Sen kim oluyorsun ki satmıyorsun!” ruhsal şiddet. Aynı zamanda, kadını istemediği bir şeye yönlendirmek, ekonomik şiddet ve sadece kadının yargılandığı şey uyuşturucu ama nedenlerine baktığımızda aslında hepsi şiddet ya da fuhuş suçuna baktığımızda da öyle.

(Bu bölüm Komisyon Başkanının talebi üzerine tutanaklardan çıkarılmıştır)

BAŞKAN – Şimdi, çok ciddi ve çok ağır tehdit, şiddet altında bir insan yıllarca niye bunu çekiyor; savcıya, polise, hastaneye, bir akrabaya, bir arkadaşına sığınmıyor, başvurmuyor?

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI MEVHİBE NURŞAH AYDOĞAN – Şöyle: Yani hikâyelerden gene yola çıktığımızda aslında biz size pek çok örnek olay yazdık raporumuzda. Bunun cevabı da var ama özetle şöyle: Aslında hikâyelerde şu var, diyor ki: “Ben kaymakama gittim Hocam, polise gittim.” Ama şimdi, kırsalda bu kadınların pek çoğu, polis bana dedi ki: ‘Kocaya karşı gelinmez. Hadi anlaşın. Kocadır, yapmıştır. Bir daha yapma.’ deyip gönderdi. Kaymakama gittim ben, para yardımı yaptı. Ben de dedim ki: ‘Bana iş verin, çocuklarımla beni koruyun. Ben çalışmak istiyorum.’ Bir türlü inandıramadım buna.” diyor. Gerçi şimdi, ailenin korunmasına yönelik kanunla bu, 2012’den beri belki daha önünde şey... Ben eski hikâyelerin cümlelerini kuruyorum size.

BAŞKAN – Eğitimler de alınmamıştı o zaman, kamu görevlileri de bu kadar eğitimden geçmemişti.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI MEVHİBE NURŞAH AYDOĞAN – Değildi, evet, belki şimdi durum daha değişik ama bir türlü seslerini duyuramıyor bu kadınlar ya da şu var: “Babama söylediğimde onu öldürür.” ya da “Kardeşlerime söylediğimde onu öldürür.” Çünkü çok önemli, namustan bahsediyoruz ve bununla ilgili toplumsal kurallarımızdan bahsediyoruz. “Kadın bizim namusumuz, bu adam bunu yapıyorsa bunu öldürüp kurtulmalıyız, namusumuzu temizlemeliyiz.” Hep birileri zarar görmesin, “Aman, ben sineye çekeyim; aman, ben alıştım.” diye saklama şeyinde ya da korkuyorlar. Yani “Polise giderken beni görür mü?” Çünkü bu kadınların çoğu evden de dışarı çıkartılmıyor. Yani bir mahkûmum var sürekli görüşme yaptığım, “Dokuz yıl ben hiç evden çıkmadım Hocam ve artık konuşamıyordum insanlarla. Telefon etti birisi bana, yanlış numara, bir insanın sesini duydum. Onunla arkadaş oldum. Biliyorum ki yanlış ama bir insanla konuşabilmek için onunla arkadaş oldum, sonrasında da beni eşimin dövdüğü bir gün telefonda gene ona söyledim. Geldi, eşimi öldürdü, ben azmettirici olarak ondan daha çok ceza aldım.” dedi. Şimdi, o kadar ilginç ki kadın hikâyeleri. Yani çok sebebi var kadınların söyleyememelerinin çünkü adamlar hep tehdit ediyor, “Polise gidersen çocukları elinden alırım, bir daha asla göstermem. Çocukları da seni de öldürürüm. Bunu söylediğinde aileni yok ederim.” Şimdi, kadınlar hep birilerini korumak için aslında bir şeyleri gizliyorlar.

BAŞKAN – Ve bir şeye sebep olmamak için.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/124) Giriş : Tarih : 18/02/2015 Stenograf : Kayıt: Kadına Şiddet Sayfa: 19

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI MEVHİBE NURŞAH AYDOĞAN –Evet, bir şeye sebep olmamak için.

Aslında çok anlaşılır sebepleri var. Yani “Boşanmayı hiç düşünmedin mi?”yi ben artık sormuyorum, inanın. On iki yıldır çalışıyorum cezaevinde, ilk günlerde yaptığım görüşmelerde “Peki, boşanmak hiç aklınıza gelmedi mi?” diyebiliyordum ama inanın, şu an sormuyorum çünkü bu kadınlar boşanamıyorlar, yani bu kadınlar ailelerine söyleyemiyorlar ve hikâyeleri dinlediğinizde şunu diyorsunuz: “Bu kadınlar nerede yaşıyor acaba?” Yani o kadar derin ve o kadar farklı hikâyeler ki.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, bu erkekler kim? Kim bu erkekler?

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI MEVHİBE NURŞAH AYDOĞAN –Evet, bu erkekler...

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI ÖZLEM TANIŞMAN – Evet, başta da söylediğim gibi, yani, arkadaşlarım da söyledi, özellikle anne baba okullarından bahsettik. Maalesef ki nasıl eş olunur, nasıl sağlıklı iletişim kurulur, nasıl doğru çocuk yetiştirilir; bu konuda hiçbir fikri olmayan çiftler, birliktelikler oluyor. O yüzden bunlar çok önemli. Bunlarla ilgili okulların olması, özellikle kadın erkek eşitliğiyle ilgili, daha ilkokulda çocuklarımıza eğitimlerin verilmesi, medyada bu tarz şiddet içeren, erkeğe şiddeti yakıştıran birtakım filmlerin veya reklamların önlenmesi... Çünkü hepimizde -baştan beri de söyledik- şiddet küçük yaşta öğreniliyor.

BAŞKAN – Şiddet öğrenilmiş bir davranış mı, yoksa insanın yapısında olan bir şey mi?

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI ÖZLEM TANIŞMAN – Öğretilmiş bir davranış. Maalesef biz bile, farkında olmadan, çocuklarımıza aldığımız oyuncaklarla, genelde kılıç, silah ya da şiddet içerikli, tabanca gibi şeylerle ki hâlâ maalesef bazen... Satılıyor çünkü, çocuklar da istiyor ve alıyorlar. Hâlâ bunun önüne geçebilmiş değiliz. Ve şiddeti öğreniyorlar. Filmlerde keza öyle, sürekli şiddet görüyorlar. Ben daha şiddetin olmadığı hiçbir dizi filmi çok hatırlayamıyorum yani sürekli, mutlaka bir bölümünde biri birine vuruyor, kardeşine, eşine ya da işte bir ağabey, kardeşine vurabiliyor. Bu tarz filmler çok fazla. Evet, bunların gösterilmesi belki medyada da haberlerde de bilinç oluşturmak adına, evet, güzel ama hep bu şekilde yansıtılması bir süre sonra da insanların bunu normalleştirmesine neden oluyor. Yani eşiyse arası sıkıntılı olan bir bey “İşte bak, hak etmiş de bu duruma düşmüş. Demek ki ne yapacaksın? Çok konuşan kadına bir tane de sen patlatacaksın.” Ya da işte, ayakları üzerinde durmak isteyen kadınlar var ki maalesef bunlara engel olunuyor eşleri tarafından çünkü öyle yetiştirilmiş. Eş dediğin evde çocuk bakar, yemek yapar. Baştan beri, çocukluktan beri aldıkları eğitim bu. Erkek iş yapmaz, erkek eve para getirir. Bu şeyi -evet, çok yol katettik ama- hâlâ tam olarak aşmış değiliz maalesef. Bu öğretilerle büyüyen çocuk da ileride bunu çok rahat bir şekilde eşine, kardeşine, annesine uygulayabiliyor.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Balık.

SERMİN BALIK (Elâzığ) – Sunumlarınız için öncelikle çok teşekkür ediyorum. Benim sormak istediğim birkaç soru var.

Cezaevinde 6 yaşına kadar çocukların kalabildiğini konuştuk. Peki, bu çocuklar 6 yaşına kadar psikolojik bir destek alıyorlar mı cezaevinde, yoksa yalnızca anne ve oradaki kadınlar tarafından mı büyütülüyor?

Bir de şimdi, hep şiddet uygulamış ve şiddet uygulanmış insanlarla bir aradasınız. Bunun bir istatistiği var mı? Örneğin, işte “Erkeklerde şu yaş ile şu yaş arasında, sebepleri bu. Alkol kullanımı sebeplerden biri.” Kadınlarda... İşte, verdiğiniz örneklerde mesela, bu kadınların cezaevi koşullarına çok iyi uyum sağladıklarını, çok sakin olduklarını, yaşamlarını oraya göre uydurduklarını, uyumlu olduklarını, düzgün insanlar olduklarını yazıyorsunuz. Biz de geldiğimizde gördük zaten cezaevinde bu profilleri. Peki, bu kadınlar yıllarca birikiminin bir patlaması olarak mı böyle bir şey yapıyorlar, yoksa kurgulayarak mı bu ölümlere sebep oluyorlar? Şey diyebilir miyiz, erkeklerde de kadınlarda da: Bir hastalık, bir hasta ruh var bunlarda ya da “Şiddet öğrenilen bir davranış şekli.” diyorsunuz. Bu şiddeti öğrenmişken bu çocuk, aile bunun farkında değil mi? Şimdi, günümüzde, bu, eğitim dediğimizin... Bir de üst seviyede, çok eğitilmiş, iyi eğitilmiş insanların da eşlerine şiddet uyguladıklarını, eşlerin de yine kendileri eğitilmiş olduğu için, toplumda kendi itibarları zedelenmesin diye buna seslerini çıkarmadıklarını görüyoruz. Ailenin böyle bir çocuğu yetiştirdiğinin farkına varmaması mümkün mü, yoksa aile bunu biliyor mu? “Şiddet öğrenilen bir şey.” diyoruz da bu insanlarda bir profiliniz var mı? “Erkekler şu yaşla şu yaş arasında, eğilimleri bunlar. Daha çok profil böyle.” ya da “Kadınlarda cinayet profilleri şöyle.” Gördüğünüzde o insanı, birkaç kelime konuştuktan sonra “Evet, cinayet işleyebilecek bir ruh hâline sahip.” diyebiliyor musunuz? Özellikle de eğitilmişlerde, ailenin bunun hasta olduğunu, psikolojik rahatsızlığı olduğunu fark etmemesi mümkün mü? Bir psikolojik destekle bundan kurtulabilirler mi?

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ PSİKOLOG NESİL SAĞIN KÜÇÜK – Öncelikle, Sayın Vekilim, annenin yanında kalan çocuklara yönelik yaptığımız destek hizmetlerinde kurum

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/124) Giriş : Tarih : 18/02/2015 Stenograf : Kayıt: Kadına Şiddet Sayfa: 20

içerisinde bir kreşimiz var ama bu kreşimizde bir çocuk gelişimi uzmanımız yer almıyor yani onun bizim kendimizin, sosyal hizmet uzmanı ve psikologlarımızın yönlendirmesiyle yapıyoruz. Bir de dışarıda anaokulumuz var. O yaş grubuna ait çocuklar oradan hizmet almakta. Onun haricinde, sivil toplum kuruluşları ya da üniversitelerin düzenlemiş olduğu etkinlikler kapsamında faydalanıyorlar. Onun haricinde bir destek birimimiz yok.

SERMİN BALIK (Elâzığ) – Psikolojik destek birimi yok çocuklar için.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ PSİKOLOG NESİL SAĞIN KÜÇÜK – Yok ama şu var: Bizler bire bir müdahale ediyoruz, bire bir onları gözlemliyoruz. Mesela, annesinin yanında kalan bir çocuğumuz vardı, anaokuluna gidiyordu. Onda dikkat eksikliği, hiperaktivite bozukluğunu biz zaten kendimiz gözlemliyorduk ama bizzat çocuk psikiyatristine göndererek onun o raporuyla ilaç tedavisine başladık. Yani, bizler o çocuklara uzak değiliz, bizler bire bir dâhil oluyoruz.

SERMİN BALIK (Elâzığ) – Ama sizin de göreviniz bu değil, bununla görevlendirilmiş değilsiniz ama “O çocukların bir psikolog eşliğinde orada bulunmalarına dair bir kanun, herhangi bir şey yok.” diyorsunuz.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ PSİKOLOG NESİL SAĞIN KÜÇÜK – Yok. Yani, bizler orada olduğumuz sürece onlara... Hatta ben kendim psikologum ve onlara uzanabilmek için Ankara Üniversitesi Çocuk Gelişimi bölümünde masterımı yapıyorum şu anda, sırf onlar için bir şey yapmak için.

SERMİN BALIK (Elâzığ) – Ama bu, sizin kendi tercihiniz.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ PSİKOLOG NESİL SAĞIN KÜÇÜK – Kendi bireysel tercihim, tabii ki.

SERMİN BALIK (Elâzığ) – Kendi tercihiniz, kendi duyarlılığımız. Oradaki çocuklar için özel bir eğitim ya da özel bir pedagojik bir şey yok.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ PSİKOLOG NESİL SAĞIN KÜÇÜK – Yok, en büyük yaramız da o zaten.

Diğer bir şeyden... “Şiddet uygulamış, şiddet görmüş kişiler şiddete nasıl yöneliyor ya da aile bunun farkında değil mi?” Mesela, ilk oturumda verdiğim örnekte de var. Şu an o mahkeme sürecinde olduğu için, adli tıp raporu da olmadığı için o sadece benim kendi görüşlerim doğrultusunda yapmış olduğum örnekti, çocuğuna şiddet uygulayan annenin. Onun adli tıp raporunda zaten ne çıkacağını bizler de bilemiyoruz, onu çok da yönlendirmek istemem. Sadece, yapmış olduğum görüşmelerden de oydu.

Şimdi, şiddet uygulamış bir kişinin psikolojisi çok normal değildir, bizim kendi gözlemlerimiz. Aile bunu gözlemleyemez. Çünkü neden? Çocuk çok sessizdir evde, hiç söz hakkı yoktur. Aile bunu terbiyeli, edepli olarak algılar ama bizim için öfkesini bastırılmıştır o insan ve şiddet uygulayanın çoğunda... O genç kızımıza uygulayan insanın zaten şöyle yüzüne de baktığımızda görürüz ama hiç şiddet uygulamayacak tipte insanların da şiddet uyguladığını gördüğümüzde, bastırılmış duygularımızın, bastırılmış davranışlarımızın olduğu da ortaya çıkıyor bilinçaltında. Onun için, aileler çocuklarına çok toz kondurmayıp çok göremeyebilirler ama biz şuna çok önem veriyoruz: Mevhibe Hanım’ın da dediği gibi, aile hekimleri ya da Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının bir biriminde, sağlık hizmetlerinde keşke bu ailelere gidilse, bu aileler gözlemlense uzmanlar bunu görebilir. Mesela, biz ilk mahkûmu kabul ettiğimizde -Vekilim sormuştu, onu da cevaplamış olurum- biz anlıyoruz yani direkt diyoruz: “Sen madde mi kullanıyorsun?” “Evet.” “Sen şiddet mi gördün?” “Evet.” Yani, bunu anlayabiliyoruz gördükçe. Çünkü, şiddet uygulanmış, şiddet görmüş kadın daha ezik oturuyor, daha ürkek yani yaklaştığımızda bile tedirgin. Alkollü madde kullanmış insan sürekli titrer ve çok zayıftır yani biz yüzünden bile anlayabiliyoruz bunu. Bunlar için psikolojik, pedagojik testlere tabi tutmadan, kendimiz beden dilini okuyarak anlayabiliyoruz ama aileler bunu çok bilmiyor. Bilseler de “Bir psikoloğa, bir psikiyatra gitmek delinin işidir.” algısı olduğu için, “Deli misin sen?” gözüyle bakıldığı için çok bilinçli değil halkımız o yönden. Keşke Vekilim, sizin dediğiniz gibi yani önceden önlem alınsa bugün bu cinayetlerin hiçbirinin olmayacağına ya da en az olacağından eminim.

SERMİN BALIK (Elâzığ) – Peki, erkeklerle ilgili böyle bir profil var mı? Hani, gördüğünüzde “Evet, bu suç eğilimlidir.” ya da çocukluğundan beri suça eğilimli midir? Bir anda mı ortaya çıkıyor bu, yoksa hep hayatı boyunca böyle bir suç eğilimi var mı? Elinizde bir profil var mı? Bu cezaevindeki insanlarda bir profil var mı? “Şu yaşla şu yaş arasında böyle bir eğilim var.” diye elinizde böyle bir şey var mı?

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ PSİKOLOG NESİL SAĞIN KÜÇÜK – Genel Müdürlüğümüzün raporunda mutlaka yer almıştır istatistik veriler, çünkü bilgi notunda da var ama Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğünün yapmış olduğu araştırmalar var ama şu anda sayısal verileri çok bilmiyorum. Zaman zaman biz İnternet’ten ya da kitapçıklardan araştırarak bakıyoruz. Örnekleme, doğru örneklem falan var ama şu anda tam net bir bilgimiz yok; nedir, ne değildir, o konuda.

SERMİN BALIK (Elâzığ) – Elinizde böyle bir profil yok. “Şu, suça eğilimlidir.” diye bir şeyiniz yok.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/124) Giriş : Tarih : 18/02/2015 Stenograf : Kayıt: Kadına Şiddet Sayfa: 21

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ PSİKOLOG NESİL SAĞIN KÜÇÜK – Yok yani istatistiki ve sayısal veri olarak yok.

SERMİN BALIK (Elâzığ) – Peki, hakikaten, bir de bu, dürtülerine engel olamayan, bir de hasta olan insanlar vardır. Peki, bu hasta olan insanları ailesi bilemez mi ya da toplum bunları bilemez mi? Kimisi şiddet eğilimlidir ama kimi de hasta ruhludur; hakikaten, genetiğinde, ruhunda bir bozukluk vardır, saplantı vardır. Peki, bu insanları aile fark edemez mi? Bu tip bir bozukluğu olan insanı aile fark edemez mi? Suç işlemeden önce buna engel olunamaz mı?

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ PSİKOLOG NESİL SAĞIN KÜÇÜK – Ediyor aslında ama toplumsal yapımız çok farklı. Mesela, bazı örneklerde de var. Kız çocuğuna cinsel şiddet ya da cinsel ilişkiye giren baba ya da ağabeyi, annesinin sakladığını görüyoruz. Yani, burada baskı ve toplumsal örneklem çok farklı. “Adımız çıkmamasın. Namusumuza leke gelmesin.” şeklinde, toplumsal örüntüler farklı olduğu için ya da çocuğunun antisosyal kişilik bozukluğu tanısını bilmez ama saldırgan olduğunu bilir. “Evden uzaklaşsın, gitsin de bize dokunmasın.” Onların tedavi yöntemi bu.

SERMİN BALIK (Elâzığ) – Peki, bu, yine hastalık durumunda olanlar için sorayım. Bunların tedavisi mümkün müdür? Böyle bir suç işledi, cezaevine girdi. İşte, orada sakin durdu -Başkanım da aynı şeyi sordu- iyi hâlden dolayı çıktı. Bu insan tedavi edilmiş midir ki çıkıyor yani eğer bu, bir hastalıksa hastalık tedavi edilmeden, o hastalığı bertaraf etmeden... Nasıl, kanser olduğunda ya da grip olduğunda ilaç kullanıyorsunuz ve tedavi oluyorsunuz, bunun, herhangi bir tedavi edilmeden, iyi hâlden tekrar dışarıya bırakıldığında aynı şeyi yapacağı kesin.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ PSİKOLOG NESİL SAĞIN KÜÇÜK – Evet.

SERMİN BALIK (Elâzığ) – Böyle bir tedavi yöntemi cezaevinde var mı peki?

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ PSİKOLOG NESİL SAĞIN KÜÇÜK – Var, var. Biz hemen ilk gördüğümüzde de zaten bizden rapor... Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıklarına mutlaka yönlendiriyoruz. Onun akabinde zaten bir raporu mutlaka oluyor. İsterseniz Sayın Müdürüm bu konuda daha yönsemel bilgi verebilir.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU MÜDÜRÜ KADİR AVARA – Sayın Vekilim, bu söylediğiniz husus, 5275 sayılı Kanun’un sadece 16’ncı maddesinde, gerçekten akıl hastası olan hükümlüler için bulunmaktadır. Bu da şu şekildedir: Eğer ki Adli Tıp Kurumu, hükümlünün gerçekten akıl hastası olduğu konusunda bir rapor verirse kişinin infazı durduruluyor, ruh ve akıl hastalarının bulunduğu bir hastaneye gönderiliyor, tedavileri süresince de cezanın infazından sayılıyor ancak bu sadece ve sadece akıl hastaları için mevcut.

SERMİN BALIK (Elâzığ) – Ruhsal olarak sapkın olanlar için değil.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU MÜDÜRÜ KADİR AVARA – Değil.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ PSİKOLOG AYŞEN ACAR – Bu tarz sorunları olan kişilerin, ailelerin fark edip fark etmediğini sormuştunuz. Şöyle farklı bir noktası da var bunun: Evet, aileler bunu belli bir oranda fark ediyorlar ve kişinin saldırgan oluşu, şiddete eğilimli oluşu, maddeyi kötüye kullandığını fark ettikleri anda ailelerin en büyük istedikleri şeylerden bir tanesi de cezaevine girsin ve biraz o çevreden uzak kalsın. Bunu ciddi anlamda söyleyen aileler var. Biz yeni gelenlerin görüşmelerini yapıp ailelerine ulaştığımızda “Cezaevinde değil mi?” diye sevinen anneler olduğunu görüyoruz. Yani, evet, biraz o çevreden, maddeden, şiddetten ve buna benzer suçlardan, etrafındaki arkadaşlarından uzak kaldığı için mutlu olan anneler babalar var. Bu konuda da bunu eklemek istedim.

SERMİN BALIK (Elâzığ) – Bir de Başkanım, ne yazık ki şöyle bir şey de var: Çocukta böyle bir şiddet eğilimi, böyle bir, karşı cinse karşı bir aşırı eğilim olduğunda da aileler ne yazık ki onu hemen evlendirelim, bir an önce evlendirelim, kurtulalım çabası içindelerdi. Bu da işte bu sorunu en çok büyüten şeylerden biri. Çocuğunun ruhunun hasta olduğunu değil, çocuğunun bir eşe ihtiyacı olduğunu düşünerek, bir de böyle, başkalarının çocuğunu da feda ederek kendi çocuklarından kurtulma çabası içinde olan aileler de var ne yazık ki.

BAŞKAN – Ayşen Hanım, siz görevinizi yerine getirirken hiçbir şiddetle, sıkıntıyla karşılaştınız mı?

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ PSİKOLOG AYŞEN ACAR – Herhangi bir sorunla karşılaşmadım.

BAŞKAN – Psikolojik, ne bileyim, sözel yani fiziksel olması gerekmiyor da. Veya kendinizi rahatsız hissettiniz mi?

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ PSİKOLOG AYŞEN ACAR – Mesleğim açısından ceza infaz kurumunda herhangi bir sorunla karşılaşmadım ama tabii, zor davranışlarla karşılaşılıyor. Israr, inkâr, yalan, tehdit, bu tarz şeylerle karşılaşabiliyoruz ama sözel bir hakaret ya da herhangi bir...

BAŞKAN – Tehdit derken nasıl bir tehdit?

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ PSİKOLOG AYŞEN ACAR – Tehdit, “Sizi bakanlığa şikâyet edeceğim, Başbakanlığa yazacağım.” şeklinde, hani, “zor davranışlar” dediğimiz, bizi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/124) Giriş : Tarih : 18/02/2015 Stenograf : Kayıt: Kadına Şiddet Sayfa: 22
yıldırımaya çalışıp kendi istediğini yaptırmaya yönelik söylemleri oluyor ama onun haricinde herhangi bir şeyle karşılaşmadım.

SERMİN BALIK (Elâzığ) – Kadın kimliğinize karşı bir saldırı söyledi Sayın Başkanım anladığım kadarıyla.

BAŞKAN – Yani, evet, sırf kadın olduğunuz için...

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ PSİKOLOG AYŞEN ACAR – Yok, hayır, karşılaşmadım.

BAŞKAN – Sizin yerinize bir erkek görevli çalışıyor olsa aynı şekilde mi iletişim kuruyor, yoksa sizinki kadın olduğunuzdan ötürü daha mı farklı oluyor? Mesela, size karşı daha da saygılı da olabilirler, bu da ayrı bir şey. Yani, bir erkekle farklı iletişim kurar da bir kadın olduğunuz için sizinle belki daha saygılı, daha mesafeli ilişki de kuruyor olabilir, o anlamda yani hem olumlu hem olumsuz.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ PSİKOLOG AYŞEN ACAR – Yani, psikolog olarak şimdi şöyle bir boyutu da var onun: Dışarıda hiçbir şekilde bir sosyal çalışmacı ne iş yapar, psikolog kimdir, sadece dizilerden ya da filmlerden bildikleri bilgiler var ve bize ulaştıklarında çok daha farklı bir konumda görüyorlar bizi. Yani, hani, o filmlerde gördükleri kişilerin karşısında olduğunu belki de çok farklı bir boyutta algılıyorlar ve bir bayan olarak evet, çok daha kibar davranabiliyorlar. Yani, istediklerini yaptırmada biraz daha sabırlılar o konuda. Eğer bir başka, erkek bir uzman olsa, evet, çok daha kolay kavgaya ya da saldırganlığa ya da odadan çekip gitmeye daha kolay yönelebilirler ama daha kibar yani, dışarıda belki bu suçtan gelmiş ama çok daha saygılı oldukları oluyor, evet.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın İsmet Uçma, buyurunuz.

İSMET UÇMA (İstanbul) – Bir ara ayrılmak zorunda kaldım, konuşmaların tamamını dinleyemedim.

Çocuklar, içinizde Schopenhauer'un "Kadına Dair" kitabını okuyan var mı? Şimdi, Schopenhauer "Kadına Dair" kitabında kadın konusunu son derece irdelerken hiçbirimizin kabul edemeyeceği bir şekilde sokar. Mutlaka okumanızı tavsiye ediyorum. Malum, ünlü anarşist bir filozoftur. Yani, Kant'ın kendisinden mi, onun Kant'tan mı etkilendiği de ayrıca tartışma konusudur. Gerekçesi şudur: Belli yaşa geldiğinde, annesinin babasını aldattığını görür yani bu, çocukluk yaşlarındadır. Buradan hareketle kadına karşı bir düşmanlık geliştirir ve koskoca ünlü bir filozof bunun için bir kitap yazar, "Kadına Dair". Şimdi, orada bu nefrete konu teşkil eden süreçleri de işler zaten. Yani, annesi tarafından babasının aldatılmasına şahit olduktan sonra, Schopenhauer'un gözünde bütün kadınlar böyledir. Tıpkı ailede çocuklarımız eğitilirken, örneğin bir kız çocuğunu anne eğitirken kendi eşinden gördüğü birtakım olumsuzlukların hikâyesini anlatarak büyütüyor. Kız çocuğu peşin olarak zaten bir erkek düşmanlığıyla yetiştiriliyor ya da erkek bir kadın düşmanlığıyla yetiştiriliyor. Bunun için ciddi bir zihniyet dönüşümüne ihtiyaç var, eğitime ihtiyaç var ancak kadının kadına şiddetini hiç konuşmuyoruz. Statü sahibi görünen kadınlar, diğer kadınlara şiddet uyguluyorlar. Şiddet sadece fiziksel değil, psikolojik, fiziksel, duygusal. Yani, işte, hep söyledim, gene, beş çayında otururken "Aa, siz ev hanımı mısınız?" diye aşağılıyorlar. Bizim yapmamız gereken, anneliği, eşliği, ev hanımlığını yüceltmektir. Bunu çok örseliyoruz ve ilginçtir, bunu kadınlar kendi aralarında çok örseliyorlar. Yapmamak gerekiyor bunu.

Çocuklarımızla ilgili temel sorunlardan biri de şudur: Tarım toplumu süreçlerinde, işte, beldenin, kasabanın ya da köyün en zengin ağasının çocuğunun giydikleri ile en fakirinin giydikleri aynıydı. Hepsi cızlavet giyerdi, kara lastik giyerdi, naylon gömlek giyerdi ya da keten gömlek giyerdi diyelim. Daha doğrusu, değineceğinizi umduğum bir husus var orada. İşte, siz de birbirinize şiddeti orada uyguluyorsunuz. Değineceğim husus şu: Çağımız mukayese çağı hâline geldi. Çocuk okulda öteki arkadaşının ayakkabısına bakıyor. Bu çocukta bir öfke meydana getirdiğini hiç düşündünüz mü? Ya da sizin bir pedagog, psikolog olarak ev hanımlarıyla muhatap olduğunuzda, tarzınızla, davranışınızla onları bir komplekse sokup, kindar hâle getirip, ailesine, annesine, babasına düşman ettiğinizin hiç farkında mısınız? Konuşulması gereken çok konu var. Fitratı zorlayarak, fitratı birbiriyle savaştırarak varabileceğimiz hiçbir noktanın olmadığını bir kere daha ifade etmek lazım. Schopenhauer'u okuduktan sonra sizlerle bir daha görüşmek isterim doğrusu, psikolog arkadaşlarla ve pedagog arkadaşlarla.

Arkadaşlarımız da bunu ifade ettiler, bu olaylar arasında şiddet mağdurelerini hep konuştunuz, konuştuk. Şiddet uygulayanlarla ilgili elinizde veri var mı? Onların verdiği bilgiler dışında, mağdurelerin verdiği bilgiler dışında, bununla ilgili mesela hiç bilgi edinmeyi denediniz mi, düşündünüz mü, ailelerle irtibat kurabildiniz mi? Yoksa hep söylüyorum, bir kere daha tekrar edeyim, bu onuncu kez kayıtlara giriyor: Araba devrildikten sonra yol gösteren çok olur. Siz devrilmiş arabalara yol gösteriyorsunuz, bütün kurumlarımız böyle çünkü görevlisiniz ama almamız gereken çok önemli bir tedbir var: Araba devrilmeden önce ne yapılabilir? Benim başından beri çok ısrarla üzerinde durduğum husus şudur: Şiddet dediğimiz lanetli olay meydana gelmeden buna giden yolları nasıl kurutabiliriz, bataklığı nasıl kurutabiliriz? Olduktan sonraki süreçleri yönetmeyelim değil, onu da yönetelim ama tek tek sinek öldürerek bu işlerden kurtulamayız, bataklığı kurutmamız gerekiyor. N tane bileşeni var bunun tabii, toplum şehirleştikçe, medeniyet düzeyi yükseldikçe, gelir düzeyi yükseldikçe, eğitim düzeyi yükseldikçe... Yüzde 100 böyle mi? Hayır, Fransa çok eğitilmiş bir toplum; kadına şiddet ve ölümlü vakalar yüzde 21. Onun

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/124) Giriş : Tarih : 18/02/2015 Stenograf : Kayıt: Kadına Şiddet Sayfa: 23

için hep söylüyorum, bir üçüncü göze ihtiyaç var sevgili çocuklar. Sizler bu göz olabilirsiniz ama aldığınız eğitim, formasyon, pedagoji, kalıplar sizi bu ezberletilmiş ilkeyle düşündürüyor. Onun için ben size Ali Şeriatî'nin "Dine Karşı Din" adlı kitabı ile "İnsanın Dört Zindanı"nı tavsiye ediyorum. İnsanı çevreleyen zindanlara bir bakın, siz oradan yığınlarca zindan üreteceksiniz. Bu zindanlardan nasıl çıkabiliriz? Bizi bu hâllere sokan kendi zindanlarımız, çevre zindanı, tarihsel zindan, örfsel zindan, mukayese zindanı.

Şimdi, mahallede top oynayan çocuklara, eğer mahallenin gelir düzeyi yüksek insanın oğlunun elinde bir top varsa çok dikkat edin, o istediğini oyuna alıyor istediğini almıyor. Oyuna dâhil edilmeyen çocuğun psikolojisini öngörebiliyor musunuz? Bütün bunlar ayrı ayrı inceleme konusu. Sizden bunları da bekliyoruz tabii.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Bu bölümde ses kaydını kapatalım.

(Ses kaydı Başkan tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Açık kısma geçiyorum.

Sayın Kavuncu, buyurunuz.

VURAL KAVUNCU (Kütahya) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Aslında, biz de cezaevi ziyaretimizde kısa da olsa birkaç mahkûmla görüştük. Verdiğiniz her vaka örneği aslında ibret dolu, çok örnek alınması gereken öyküler. Yalnız, biz burada, daha ziyade, dikkatimizi o olguların, mahkûmların mahkûmiyet süreçleri, haklılıkları veya bunun üzerine yoğunlaştırmaktan ziyade aile içi şiddetle ilişkili olan bu sonuca götüren nedenler üstünde yoğunlaştırıyoruz. Yani, bu Komisyonun amaçlarından bir tanesi: Acaba bu geliştirilecek politikalara nasıl katkıda bulunabiliriz? Yani, bu önleyici yahut da daha sonra birtakım koruyucu tedbirler itibarıyla mevzuatımızla ya da politikalarımızla ne gibi iyileştirmeler yapılmalı? Dolayısıyla, her bir vakanın kendi öyküsü, ceza sonucundan ziyade aslında en büyük beklentimiz bunlardan özüt itibarıyla -sonuçta biz 2 tane mahkûmla karşı karşıya kalabildik ama siz hem yüzlerce vaka örneği biliyorsunuz- bu noktadaki net tespit ve önerileriniz. Yani, bu vakalardan elde ettiğiniz izlenimlere göre, ne olsaydı bu süreç bunları buraya, bu aşamaya getirmezdi ve bu sonuca yol açmazdı? Bence dikkat etmemiz gereken en önemli konu bu. Bizim merak ettiğimiz ve sizlere sordüğümüz da bu aslında.

Şimdi, bir şey daha belirteyim: Yani, mevzuat her zaman yeterli bir çözüm de olmuyor. Yani, yasalar... Ne kadar, ne yaparsanız yapın, sonuçta taksiden indirip bir kimseyi öldürmede... Benim şahsi kanaatim müebbet ile, efendim, hafif müebbet ile ağırlaştırılmış müebbet hatta idam arasında çok da ayırt edici bir fark yok, sonuçta otuz altı yıl hafif cezayla yatmış olan bir insanın da -idamdan belki bana kalırsa daha ağır da bir ceza ama- yani "İdam olsa önlenir, bunu yapmazdı." diyemiyorum.

Nitekim, bir örnek de vererek: Benim kendi ilçemde bir kadın kocası tarafından kendi iş yerlerinde ölesiye kurşunlanmış. Ve biz "Öldü." gözüyle bakarken bir -işte, Allah'ın lütfu- kadıncağız hayatta şu anda; 1 tane kurşun da içinde, omuriliğinin yanında duruyor. Ve bu kadın tekrar bizlere de ulaştı ve biz kendisine hem moral desteğimizi hem de bununla ilişkili destekleri vereceğimizi ifade ettik, aradık, sorduk. Kendisinin geçenlerde bir endişesi oldu. Davası sürüyor, kocası hapiste. Diyor ki: "Cezaevinden çıkarsa ben ne olacağım? Endişem var, bunlar gene bana saldırır, hırsıyla saldırır." Biz de kendisinin haklarıyla ilgili bilgiler verdik, dedik ki: "Avukatına söyle, avukatın bu haklardan yararlanma konusunda -işte, denetimli serbestlikler var, işte, elektronik uygulamalar var- bununla ilgili ne varsa başvursun, eğer bir eksiklik olursa bize de hemen şey yapsın, biz gereken eksikliği dolduralım." diye. Bugün haber geldi: "Dava devam ediyor." Gerçi kocası çıkmamış hapisten, cezaevinden ama adliyede dava görülürken kocasının yakınları bunu dövmüşler tekrar, kadını. Başka türlü bir şey de yapabilirlerdi. Bu göz göre göre gelen bir şey, konuştuğumuz hâlde, avukata söylediğimiz hâlde. Ben Emniyet Müdürünü aradım bu sefer. Kendisine neredeyse talimat anlamında verdik, dedik ki: "Bunu koruyacaksın. Bunu koruyamadığın takdirde, bundan sonra üstüne düşen vazifeyi yapmadığın takdirde ben senden de hesap sorarım. Eğer seni aşan, yapmadığın bir şey varsa, olmadı, söyle, biz bakalım." diye ama bunu şunun için anlatıyorum: Mevzuatımız var, ne yapılacağı belli, her türlü uygulama var ama artık bu ya oradaki insanların bilgi eksikliği, kültür eksikliği, iyi bilmeme, dönüşüm eksikliği, yani, sonuçta bu iş bir şekilde devam ediyor. Yani, onun için bizim bunlarla ilgili acaba biz bunları hangi yöntemlerle aşabiliriz, buna biraz daha konsantre olmamız gerekiyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Yani, "çözüm önerileri" kısmına geçmiş olduk.

Buyurun.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI MEVHİBE NURŞAH AYDOĞAN – Aslında siz yoktunuz efendim, biz bir kısmını konuştuk parça parça ama bir toparlamak isterim ben tekrardan. Kendimiz raporumuzda da bildirdik bunları zaten.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/124) Giriş : Tarih : 18/02/2015 Stenograf : Kayıt: Kadına Şiddet Sayfa: 24

Söylediğimiz şeydu: Bölgesel anlamda aileler bölünmeli ve “aile hekimliği sistemi” gibi bir sistem oluşturulmalı. Psikolog, sosyal hizmet uzmanı, pedagoğ gibi kadrolar çalıştırılarak bütün aileler bunlara bölüştürülmeli ve çocukların doğumundan... Evet, ebe doğumundan sorumlu, aile hekimi sorumlu ve takibini yapıyor. Bu çocuklar takip edilmeli yani rastgele herkesin çocuk yetiştirmesine izin verilmemeli ve gününde, saatinde müdahale edilmeli.

Evet, Sayın Vekilim “Bu çocuğu aile fark edebilir mi?” diye bir soru sormuştu. Aile fark edemeyebilir yani çok çabuk fark edilebilecek hiperaktivite vakasında bile çocuğu özel eğitim merkezine gönderemiyoruz çünkü baba diyor ki: “Ben de küçükken hareketliymişim, ağabeyim de öylemiş, bak şimdi bir şey olmadı.” Yani, sürekli aile savunma mekanizması geliştirebiliyor ya da işte “Bu çocuk öfkeye çok meyilli mi?”yi fark edemiyor çünkü aile içi iletişimde hep öfke var. O nedenle, bu işi bilebilecek, aileyi kontrol edebilecek kişilerin direkt temas edeceği yapılara ihtiyacımız var ve daha öncesinde de anne baba okullarına ihtiyacımız var. Çocuk sahibi olmak isteyen kişiler lütfen kursa gitsinler, anne baba okulu bunun adı olsun, Türkiye’de bunun olması gerekiyor.

VURAL KAVUNCU (Kütahya) – Gönüllü mü, zorunlu mu?

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI MEVHİBE NURŞAH AYDOĞAN – Zorunlu olmalı, zorunlu olmalı, çocuk çok önemli. Gönüllü olursa hiç kimse gitmez, eminim ben buna. Zorunlu olması gerektiğini düşünüyorum ve bu dürtüsellikle ilgili testlerin anne babalara yapılması gerektiğini düşünüyorum yani saldırganlık ölçekleri, dürtüsel... Yani, kişinin bu testlerden geçtikten sonra, bununla ilgili terapi aldıktan sonra, iyileşme sürecine dâhil edildikten sonra anne baba olması gerektiğini düşünüyorum ve bunun anne babaya bırakılmaması gerektiğini. Evet, çocuk anne babasıyla birlikte yaşamalı ancak çocuğun kontrolünü direkt kendi eliyle devlet sağlamalı, “Bu çocuk okula gidiyor mu, kreşe gitti mi, anaokuluna gitti mi, kocan bağıyor mu, sen bağıyor musun?” direkt sorularak... Çünkü, bakın, biz kadınlardan alabiliyoruz bunun cevabını yani o uzman da alması gerektiğini, nasıl alacağını bilir ve o aileyi incitmeden çünkü aile danışmanlığı da verebilecek yapıdadır bu kişiler, incitmeden ve yasal zorunluluklar eşliğinde bu çocuklardaki anormallikler tespit edilerek daha küçükken... Çünkü, bakın, antisosyal kişilik bozukluğu diye bir durum var, ileriki yaşlarda tedavisi çok zor, sadece semptomları kişiliğe yerleştiği için semptomları üzerine yani saldırganlık dürtüsünü azaltmak için ilaç kullanılabiliyor ya da işte dürtüsellik için ama hastalığın tedavisiyle ilgili bir şey yok ama davranış bozukluğu kısmında küçükken buna müdahale edildiğinde bu sorun oluşmadan ortadan kalkabiliyor. O nedenle, toplumda böyle bir mekanizmaya ihtiyaç var, artı anne baba okullarına.

Diyelim ki çocuk cezaevlerimiz var bizim, çocuklar suç işliyor. Çocuk ile suç örtüştürülemez kadar farklı kavramlar çünkü o kadar suçu planlayıp yapmak üzerine kurgulanmış bir düşünce sistemine sahip olamıyor çocuklar, daha dürtüsel, işte daha arkadaşlarının galeyaniyla yapabiliyorlar ya da ailedeki öğrenmelere bakarak yapabiliyorlar, aile hırsızlık yapıyorsa çocuk da. Bazı ülkelerde var, bizim ülkemizde de olmalı, çocuk suç işliyorsa anne baba ceza almalı çünkü o çocuğu yetiştiren onlar ve bir yerde eksik bıraktıkları için çocuk... Anne baba ceza alacağını bilirse bu çocuğu yönlendirmeye gidebilir çünkü çocuk gerçekten suç işleyebilecek düşünce sistemine ya da şeye sahip değil. Bu, ortalama 23 yaşında kendini gerçekleştiren bir süreç yani 23 yaşına kadar o oryantasyona çok fazla sahip olamıyor kişiler. O nedenle, ergenlik döneminde ya da üniversite döneminde daha ateşli oluyoruz biz, hangi fikre sahipsek daha böyle sivri savunabiliyoruz, o nedenle çok rahat hareket edebiliyoruz. O nedenle, bu durumların uzmanlarıyla görüşerek, çocuk psikiyatristleri, psikologlar, bu alanda çalışan insanlarla çalışarak bunu bir yapılandırmak gerektiğini yani şiddetin öğrenilen... Çünkü, siz, Sayın Başkanım, sordunuz, dediniz ki: “Şiddet öğrenilen bir şey mi?” Evet, şiddet öğrenilen bir şey çünkü şiddet bir davranış. Öfke bir duygu, hepimiz öfkeleniyoruz ve öfkelenmememiz diye bir şey mümkün değil ama öfkeyi yönlendirmemiz farklı olabiliyor. Ben diyebilirim ki: “Şimdi derin bir nefes al, sakin olunca konuş.” ya da “Sakinleşince konuş.” öğrendiğim süreçler çerçevesinde ya da “Şöyle bir tur at.” ya da “Bir duş al, gel, ondan sonra konuş.” ya da işte eşime, anneme diyebilirim “Sakinleşince konuşalım mı?” Ama, benim bir arkadaşım da şöyle öğreniyor: “Ağzının ortasına çakacaksın.”ı öğreniyor ve bakın, burada şiddet işte, davranış. Yani, banyo yapmak da davranış, işte susup daha sonra konuşmak da davranış, içinden geriye doğru saymak da davranış ama ağzının ortasına çakmak da davranış. İkisinden birini seçmek benim öğrenmelerimle geliyor, gördüklerimle geliyor. Babam anneme vuruyorsa ben bunu öğreniyorum ve yerleştiriyorum ve bir yerde bunu kullanabiliyorum, otomatik olabiliyor. Görerek de öğreniliyor ki bu çok daha yüksek yani görerek öğrendiklerimiz yüzde 70, duyarak öğrendiklerimiz yüzde 30. “Ben asla şiddet uygulamam.” deyip sürekli karısını dürten bir adamdan konuşma esnasında çocuk dürtmeyi daha çok aklında tutuyor çünkü yüzde 70 bu akılda kalıyor. Yani, o nedenle, anne baba eğitimi çok önemli ve okullandırılması gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Kavuncu, buyurun.

VURAL KAVUNCU (Kütahya) – Efendim, çok teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/124) Giriş : Tarih : 18/02/2015 Stenograf : Kayıt: Kadına Şiddet Sayfa: 25

Aslında vurgu yapmak için söylüyorum, yüzde 100 önleyici bir şey değil ama, fakat bu bahsettiğiniz toplumun gözetimi ve kontrolü son derece çok önemli. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımızın her aile bireyinin bir sosyal hizmet uzmanı olması yönündeki bir projesi aslında vardı fakat hayata henüz geçmedi.

SERMİN BALIK (Elâzığ) – Şu an 2.000 aileye bir şey düşünüyor.

VURAL KAVUNCU (Kütahya) – Burada bir şey daha çok önemli, biz şu anda ancak müdahale edici bir hizmet verebiliyoruz yani sorunu olana sorun olduktan sonra konuşuyoruz. Hâlbuki, koruyucu önlem, risk gruplarını tayin etmek, bunları önceden tespit etmek çok daha önemli, olabildiğince de, imkân dâhilinde toplumu gözetim altında tutmak lazım.

Gene vurgu olması açısından önemiştir. Yani, bir insanın anne baba olması için bile eğitime sahip olması lazım. Herkesin biyolojik ve fiziksel olarak anne baba oluyor olması yeten bir şey değil, aynı zamanda duygusal, psikolojik ve sosyal olarak da bunu mutlaka başarabiliyor olmalı ve bunu da toplumda başaramayan çok sayıda insan olduğunu, bu konuda yetersiz olan çok sayıda insan olduğunu biliyoruz.

Gene, gelişmiş ülkelerde “Döverim de, severim de, kızarım da.” devri çoktan bitmiş durumda. Yani, bugün bir çocuğa anne ve babasının bağırması anne ve babasının çeşitli yasal cezalarla karşı karşıya kalmasını gerektirebiliyor. Yani, artık istediğin gibi, kendi çocuğunuz olsa bile, çocuğa o şekilde bağırıp çağırılmıyorsunuz, böyle bir şey yok çünkü ileride sorunlara yol açıyor bu. Bunun da vurgu olarak yapılması lazım ve bizim de sonuç raporlarımızda, çözüm önerilerimizin arasında yer alması gereken madde olduğunu ben de düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın İsmet Uçma, buyurun.

İSMET UÇMA (İstanbul) – Teşekkür ederim Başkanım. Ben de son olarak, gene görsel medyaya vurgu yapıyorum dikkat ederseniz.

Sevgili arkadaşlar, günümüzde annenin, babanın, okulun, ailenin ve başka eğitim unsurlarının yerini alan bir didi baba var, o da medya, görsel, sosyal ve yazılı medya yani dominant olan bu, belirleyici olan bu. Yani, artık çağımız bilişim ve iletişim çağı, bunlar çok belirleyici ve bunlar akşama kadar izleniyor. Özellikle ben bir iki örnek vereyim. Mesela, bizim kanallarımızda buna çare bulmamız lazım, televizyonlarla hakikaten şiddet bir el uzaklığı kadar yakın, çok yakın. Hiçbirimiz görsel ve yazılı medya kadar, sosyal medya kadar etkili olamıyoruz. Size rağmen çocuğunuz bir başkası tarafından eğitiliyor, size rağmen aile bir başkası tarafından eğitiliyor, size rağmen kadın ya da erkek bir başkası tarafından yönlendiriliyor. Pembe diziler izleyen hanımefendi o hayali kurarak işe başlıyor, bunları talep etmeye başlıyor, sınırlar zorlanıyor, zorlanıyor, zorlanıyor. Hep söylüyorum, hiçbir şiddet ya da başka sosyal olay tek taraflı olamaz, bu mümkün değildir ama bu ana belirleyici unsuru ıslah etmek çok önemli bir durum. Mesela, bizde dizi ve haber programları şiddet sahneleriyle dolu. Adam bir trafik kazasını verecek, hakikaten böyle bir şey olamaz. Şiddeti asıl öğreten yani başat öğreten, diğerleri de elbette yan unsurlardır, bu tür medya yaklaşımları. Diziler bir suç işlendiği zaman onu örtme metotları ve yöntemleriyle dolu. Şimdi, yabancı kanallarla kıyas edin, bizde çılgınlıktan geçilmez bir şeyi izlerken. Mesela, “Kurtlar Vadisi” konsept olarak hepimizin çok beğendiği bir dizidir ama işkence sahneleriyle dolu, vücut üzerinde çakmakla plastik bardak yakıldığını biliyorsunuz yani plastik bardağı çakmakla işkence yaptığı adamın üzerinde eritiyor, vücudunun üzerinde eritiyor ama bu çok beğeni topluyor dikkat ederseniz. Yani, bütün bir toplumu yönlendiren bu görsel medya ve malzeme, topyekün toplumu zaman içerisinde başka arzu edilmeyen konuda eğitiyor, eğitiyor, eğitiyor ve sonra patlamalar meydana geliyor.

ATV mesela, Memati’ye iş bulmak için iki yıldır hepimiz uğraşıyoruz, değil mi arkadaşlar? Orada “Kaçak” isimli bir dizi var. Her sahnesinde binlerce farklı işkence yöntemi var. Kahramanların nasıl psikopat olabileceğini ve psikopatlığa nasıl övgüler düzdüklerini hepimiz görüyoruz, gördük, izledik. Efendim, diyeceksiniz ki: “Bunlar özel televizyonlar.” Peki, iyi de, reyting uğruna geleceğimizi, çocuklarımızı, ailelerimizi paramparça eden... Şimdi, doğrusu -belki bu TÜİK’in işi ama siz de belki merak edersiniz- bu sosyal ağ -bunlar tabii ki olacak ama süreçleri yönetme konusunu söylüyorum- görsel ve yazılı medyanın bu kadar ülkemizi, dünyayı küçültmediği zamanlardaki arzu edilmeyen olaylarla bunlardan sonra meydana gelen olayların bir mukayesesi yapmak lazım. Ben başında söyledim, bu toplumda iyilik adına ne varsa buna medyanın büyük katkısı vardır, kötülük adına ne varsa da medyanın büyük katkısı vardır. Bizim medyamız da maşallah daha çok kötücül dürtüler tarafını tercih etmektedir. Yani, Başkanım rapora belki de ilk madde olarak girmesi gereken özellikle görsel medyanın ıslahıdır. Size rağmen sizin evinizi yönetiyor, size rağmen yönetiyor ama. Yani, peki, çocukları bundan... Hayır, olmaz böyle bir şey.

SERMİN BALIK (Elâzığ) – Var olanı yasaklayamazsınız.

İSMET UÇMA (İstanbul) – Evet. Çağın trendi bu ama bu trendi yöneteceksiniz. Yani, macun tüpten çıkınca onu bir daha tüpe koymaya çalışmak yerine o süreci yönetmeye çalışacaksınız. Bu ıslah edilmediği sürece, o asparagas haberler özendirici ve hayatın gerçeğiyle örtüşmeyen renkli hayatlar, şiddet sahneleri, diziler, bunlar toplumun kendi değer yargılarıyla barışık ve bir medeniyet bileşkesi oluşturma yönünde adım atmayacaklarsa işimiz biraz daha zorlaşacak demektir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/124) Giriş : Tarih : 18/02/2015 Stenograf : Kayıt: Kadına Şiddet Sayfa: 26

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Siz çözümlere dair olan önerilerinizin zaten yazılı olarak da iletildiğini söylediniz, değil mi? Şöyle de yapabiliriz: Buradan ayrıldıktan sonraki süreç içerisinde unutulduğunu ya da eksik kaldığını düşündüğünüz bir öneriniz olursa, bir konu olursa tekrar görüşme talebiniz olabilir Komisyon Sekreteryasına ya da yazılı olarak da gönderebilirsiniz çünkü bunlar çok değerli tecrübeler, raporda biz bunların yer almasını istiyoruz, bizimle o şekilde de irtibata geçebilirsiniz. Bugün için eklemek istediğiniz bir şey var mı?

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI MEVHİBE NURŞAH AYDOĞAN – Çok kısa bir şey eklemek istiyorum izin verirseniz.

BAŞKAN – Tabii ki, buyurun.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI MEVHİBE NURŞAH AYDOĞAN – Şimdi, bizler -hani siz de söylediniz, sizler de farkındasınız- cezaevi çalışanları olarak ciddi anlamda ruhsal şiddete maruz kalıyoruz çünkü şöyle: Akşama kadar birileri kendilerini kesebiliyor, intihar girişiminde bulunabiliyor. Sürekli duyduğumuz laf, her gün duyuyoruz bunu: “Ben onu öldürdüm.” “Çocuklarımı göremiyorum.” “Kocam göstermiyor.” Bakın, hepsi çok korkunç hikâyeler ve gün boyunca bunları duyuyoruz ve gün boyunca kontrollü davranmak zorundayız biz, kanuni davranmalıyız, kontrollü davranmalıyız ama insanız bir tarafta da ve bu bizi çok zorluyor, hakikaten zorluyor. Ben on iki yılda kendimdeki değişiklikleri fark edebiliyorum ama mesleğimle ilgili olduğu için belki fark edebiliyorum, artık ailem biraz daha sinirli ve fevri olduğumu düşünüyor ve bu beni üzüyor açıkçası ve korunma yöntemlerini bu anlamda bildiğim hâlde.

Şimdi, şöyle: Evet, bize genel müdürlüğümüz sürekli hizmet içi eğitimler veriyor, profesyonel davranmakla ilgili eğitimler veriyor, “Mesleki ilişki nasıl kurulabilir?”le ilgili eğitimler veriyor ama infaz koruma memurları, müdürler, psikososyal servis çalışanları, hiçbiri bir süpervizörlük almıyor. Yani bu yıpranmışlığımız... Yıpranmamak diye bir şey söz konusu değil. Bugün günün başında da söyledim, dedim ki: Bir Özgecan olayı herkesi çok yaraladı ama biz bunu her gün duyuyoruz yani bu hiçbirimizi çok şaşırtmadı. “A bir kız buna uğradı.” demedi, bizim her gün gündemimizde var. Kan var, kendimi keserim var, bugün mahkemeye gidilecek, aman kendine bir şey yapmasın var, hırsızlık var, psikopatoloji var, bir sürü ruhsal, aman firar etmesinler var, aman kavga etmesinler... Mesai sekiz saat ve sürekli demirlerin arkasında biz bu ruhsal şiddete maruz kalıyoruz aslında. Evet, işimiz onların sorunlarını dinlemek ya da onlara yardımcı olmak, evet bunun için bir ücret alıyoruz ama bu gerçek bir yıpranma ve biz çok tükenmiş hissediyoruz. Hem bir süpervizörlük sistemi yok hem kendimizi yetiştirebileceğimiz alanlar yok. Aslında biz de şiddete maruz kalıyoruz, hep susuyoruz kontrollü olmak adına ve hep örseleniyoruz. Örneğin, bugün kendi aramızda konuştuğumuzda dedik ki: İnfaz koruma memurları ya da cezaevi çalışanları arasında ne kadar boşanma var? Bence bunun sebebi şu: Farkındalık çok yükseldi. Korkuyoruz, diyoruz ki: İşte, bu böyle giderse kocam bana bağıyor ya ben onu öldüreceğim ya o beni. Hiç aklınıza geliyor mu böyle bir şey eşlerinizle kavga ederken. Çok normal değil mi, bir ilişki sırasında eşler birbirlerine bağırabiliyorlar da yaşanabiliyor ama bizim aklımıza direkt “Ben onu öldürür müyüm?” geliyor. Kardeşim üniversitede okuyor, ödüm kopuyor ki uyuşturucuya bulaşacak. Hiç yapısında, tabiatında olmadığı hâlde ona saçma sapan cümleler kuruyorum bir uzman olarak çünkü söylemezsem sanki gidip bulaşacakmış gibi hissediyorum. O kadar normal ki benim hayatımda bu yani her üniversitede okuyan çocuk zannediyorum ki uyuşturucuya bulaşır çünkü normalleştirdim. Bakın yani o yüzden söylemek istiyorum onu örseliyorum da söylerken ama söylemezsem kendimi çok örseliyorum ve sanki başına bir şey gelirse ben bunun sorumlusuyum gibi hissediyorum ve bu gerçek bir yıpranma aslında baktığımızda. Biz ruhsal olarak yıpranıyoruz, bunun fark edilmesini bilmiyorum kime söylemek lazım çünkü cezaevleri gerçekten evet mahkûmlar için çok iyileştirmeler var, çok düşünülüyor mahkûmlar, düşünülmesi de gerçekten, bir insanın suç işlemesi de kolay bir şey değil ama o mahkûmlarla ilgilenen personelin de düşünülmesi gerektiğini düşünüyorum. Gün sekiz saat biz parmaklıklardan dışarıyı görüyoruz. Benim odamın camı parmaklığa bakıyor ve ben her gün bunu düşünüyorum. Kar yağarken şöyle dışarıya baktığımda ilk gördüğüm şey parmaklık oluyor ve bu beni üzüyor. Telefonum yok, ailemin başına ne geldi, bunu bilemiyorum. Hele koridorlarda dolaşan infaz koruma arkadaşlarımız daha da şey yani onlar da hiç iletişim kuramıyor dışarıyla. Dışarıya çıktığımızda telefonu elimize alıyoruz ve birilerinden haber almaya çalışıyoruz ve kurumuma her telefon geldiğinde bacaklarımız titriyor acaba bir şey mi oldu diye. O kadar korunaklı girip çıkıyoruz, o kadar zor şartlar altında çalışıyoruz ki aslında neden bu kadar cici bir yerde çalıştığımız düşünülüyor, neden bu kadar iyi bir iş yaptığımız düşünülüyor bunu anlayamıyoruz, gerçekten anlayamıyoruz ve sesimizi duyuramıyoruz. Bu bize karşı yapılan bir şiddet.

Yurt dışına gitmişim, Hollanda örneğinde şöyle bir şey görmüştüm ben, dedi ki oradaki genel müdür: “Biz çalışanlarımızı düşünürüz.” “Ne yaparsınız peki?” dedim. “Çünkü, örseleniyor.” dedi. Mahkûm bana diyor ki: “Hocam, sen kaç lira alıyorsun?” “Şu kadar alıyorum.” diyorum. “Ben onu bir günde kazanıyorum.” diyor. F tipinde çalışırken biri dedi ki: “Hocam, yani, biz de sizin tipinize bakınca bir şey zannediyorduk.” Bakın, beni örseliyor, farkında mısınız? Yani,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/124) Giriş : Tarih : 18/02/2015 Stenograf : Kayıt: Kadına Şiddet Sayfa: 27

hakikaten kitle beni örselıyor. “Bu kadar paraya bu iş yapılır mı? Sizin hiç aklınız yok mu?” diyorlar. İnfaz korumalara “Sen benim tabii ki ayakkabı çıkartacaksın, tabii ki ayağıma geleceksin.” diyorlar. Zır zır sürekli butona basıyorlar ve bütün örselenmişliklerini bizden çıkarmaya çalışıyorlar ve biz hep susuyoruz buna.

BAŞKAN – Siz de “Yalnız bir fark var, ben birazdan eve gideceğim ama sen gidemeyeceksin. İşte, arada böyle bir fark var.” dersiniz ona, görür gününü.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI MEVHİBE NURŞAH AYDOĞAN – Evet ama eve giderken kafamızda çok şeyle gidiyoruz, inanın. Yani, ben eve giderken eminim bir sosyal hizmet uzmanı ya da bir psikolog şunu düşünmüyordur: Acaba kendini öldürecek mi? Hani, kendini öldürebileceği aklına geliyordur ama yarın kendini öldürdüğünde acaba ben nasıl hesap veririm -çünkü onun hayatta kalmasını sağlamak gibi bir görevimiz de var- gece boyunca bunu düşünüyorum. “Keşke şunu söyleseydim, keşke bunu da söyleseydim.” Müdürümüz gecenin bir vakti kuruma geliyor ya da infaz koruma arkadaşlarımız sürekli tetikte. Yani, biz sürekli öldürülme, ölme, kan, kendine zarar verme cümleleri duyuyoruz ve bu çok örselleyici, gerçekten çok örselleyici. Şiddete maruz kalıyoruz.

BAŞKAN – Sizin için uygulanması gereken nasıl bir model önerirsiniz?

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI MEVHİBE NURŞAH AYDOĞAN – Örneğin şöyle, hani, Hollanda’da görmüştüm ben ve Genel Müdürlüğümüze de yazdığım bir raporda sunmuştu bunu birkaç sene öncesinde: Evet, süpervizörlük sistemi oluşturulmalı. Bizler yaptığımız uygulamalarla ilgili bizim üstatlarımızdan bilgi almalıyız ve sürekli vaka toplantıları yapmalıyız. Bunun dışında, bu örselenmişliğimizle ilgili birileri ilgilenmeli ve biz neye üzülüyorsunuz seni bize anlatabilmeliyiz. “Ben bugün şunu yaşadım ve şunu hissettim.”i konuşacağım, hemen ulaşabileceğim bir sistem olmalı. Artı, Hollanda’da gördüğüm şu vardı: “Bizim için çalışanlarımız çok değerli.” dediler. Eminim başka ülkelerde de vardır bu. “Örneğin, siz hukuk alanında eğitim görmek istiyorsanız devlet bunu karşılıyor çünkü biz sizin örselenmişliğinizi fark ediyoruz ve benlik saygınızı yükseltmek için sizin kendinizi iyi hissedeceğinizi bir yetiye sahip olmanızı istiyoruz. Dil öğrenmek istiyorsanız dil öğretiyoruz size, devlet parasını karşılıyor.” dediler. Yani, işte, bir spor ya da bir dans aktivitesine gitmek istiyorsunuz, gidiyorsunuz, o merkezle anlaşıyorsunuz, devlet bunu karşılıyor. Bakın, iyileştiriyorlar. Yani, personelin...

BAŞKAN – Yani, hem psikolojik hem de sosyal hayata yönelik birtakım avantajlar, destekler sunmak gerekiyor.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI MEVHİBE NURŞAH AYDOĞAN – Evet, evet, bunlar çok önemli.

BAŞKAN – Bunlar yazılı olarak verdiğiniz metinde var mı?

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI MEVHİBE NURŞAH AYDOĞAN – Bu, hayır yok, bunu ekleyebiliriz.

BAŞKAN – Bununla ilgili bir çalışma yapmanız?

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI MEVHİBE NURŞAH AYDOĞAN – Tabii.

BAŞKAN – Yani, bu alanda çalışma yapan bir sosyal hizmet uzmanı ya da psikolog olarak, kişi olarak sizin nelere ihtiyacınız olur...

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI MEVHİBE NURŞAH AYDOĞAN – Tabii, tabii, çok mutlu oluruz.

BAŞKAN – Yani, bunu böyle hem ekonomik hem psikolojik hem sosyal bölümlere ayırıp çalışma yapmanız?

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI MEVHİBE NURŞAH AYDOĞAN – Tabii, tabii.

BAŞKAN – Değil mi?

VURAL KAVUNCU (Kütahya) – Doğru.

BAŞKAN – Hani, bunu sizlerin yapıp da vermesi çok daha... Bizim önermemizden ziyade, bu çalışma grubu içinde “Şöyle, şöyle olmalı.”dan ziyade, bunun içeriden gelip, biz üzerinde çalışıp -tabii görüşümüzü de aktararak- koyarsak bence daha doğru olur çünkü yaşayan sizsiniz.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI MEVHİBE NURŞAH AYDOĞAN – Peki, teşekkür ederim.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU MÜDÜRÜ KADİR AVARA – Sayın Başkanım, hâlâ mevzuatımızda ceza infaz kurumlarında çalışan personele yönelik bir yıpranma bile yok. Şimdi, hemen ben...

BAŞKAN – Şimdi, onları yazarsınız. Şimdi, burada onlara girersek bu, meslek grubunun özlük hakları tartışmasına geçecek. O yüzden, biz gündemle sınırlıyız yani kadına karşı şiddetle

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/124) Giriş : Tarih : 18/02/2015 Stenograf : Kayıt: Kadına Şiddet Sayfa: 28

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI MEVHİBE NURŞAH AYDOĞAN – Yani, aslında, bize uygulanan şiddetle ilgili söylemek istedik, biz de şiddet görüyoruz.

BAŞKAN – Aynen öyle ama o rapora, dediğim gibi, yani bu alanda çalışanların ekonomik, sosyal, psikolojik, fiziksel ortam anlamında bütün önerileri koyarsanız bence daha isabetli olur. Çünkü şu anda sizin özlük haklarına yönelik burada yapacağınız bir şeye ben cevap veremem.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI MEVHİBE NURŞAH AYDOĞAN – Tabii, elbette.

BAŞKAN - Bunun bu raporda bu şekilde de yer alması doğru değil. Çünkü başka bir konu için çağrılıp özlük haklarına girmek de şey olmaz. Şimdi, raporda yer versek olmaz, vermesek olmaz. O anlamda, bunu -dediğim gibi- siz raporlaştırın.

Çözümüne dair, çözüm odaklı bir şey ilave etmek isteyen var mı? Yani, kadına yönelik şiddetin çözümlenmesi süreciyle, yöntemiyle, bununla alakalı bir öneri varsa -dediğim gibi, yani, bugün de şart değil, unutulmuştur, akla farklı bir örnek gelebilir, bir model önerisi gelebilir- sözlü veya yazılı bunu alabiliriz. İki hafta içinde alırsak uygun olur. Çünkü raporun yazımı şu anda devam ediyor, baskıya geçer, ondan sonra bir daha imkân olmaz.

Ben çok teşekkür ediyorum, buraya kadar zahmet ettiniz, geldiniz, bizlerle çok değerli bilgi ve tecrübelerinizi paylaştınız.

Toplantıyı kapatmadan önce de Mevhibe Hanım'ın bahsetmiş olduğu kişiyle ilgili örneğin de tutanaktan çıkarılmasını biraz önce Komisyon üyesi milletvekillerimizle birlikte kararlaştırmıştık, arkadaşlar da söylemişti zaten. O anlamda, o bölümün tutanaktan çıkarılmasını istiyorum.

ANKARA 1 NO.LU L TİPİ KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU TEMSİLCİSİ SOSYAL ÇALIŞMACI MEVHİBE NURŞAH AYDOĞAN – Bir de Gazi Üniversitesindeki vakayla ilgili olarak da çıkarılmasını istiyoruz, mahkeme sürecinde.

BAŞKAN – Evet, o 2 örneğin tutanaklardan çıkarılmasını istiyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

Bugünkü toplantıya katılan çok değerli milletvekillerimize, uzman arkadaşlarımıza da çok teşekkür ediyorum.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 18.06